

Holberg om Muhammed (1739)

Version 1.6 - 28.02.2006.

Man er gjerne lettroende i de Ting, som fortælles om eens Fiender. ... Man kand derfor sige, at alle deslige Historier ere ikke andet end raa Fabler, opdigtede af nidkiere Christne for at gjøre Mahomed desmeere sort, og tiene ikke til andet, end at gjøre dem selv foragtede blant Mahomedanske Skribentere; thi man har ikke nødtigt at bruge saadanne Midler til at vise Mahomedes Bedragerie og falske Lærdom, hvilken ved dens Urimelighed igiendriver sig selv.

Ludvig Holberg

Forord

Hvorfor ikke holde mund?

Der er en del der kunne tale for - i februar 2006 - at holde sin mund om Danmark og Muhammed og at vente et stykke tid med at udtale sig, for ligegyldigt hvad man vil sige, skal der nok være nogen, der er parat til at misforstå det eller fordreje det.

Når jeg offentliggør Holberg's kritiske beskrivelse af profeten Muhammed, er det *ikke* for - med dén - at blande mig i den *aktuelle* debat, men fordi teksten er en vigtig tekst når man vil forstå Holberg, når man vil vide hvilke grænser der var for hans meget omtalte tolerance, når man vil vide, hvordan han tænkte og argumenterede - og hvordan han formulerede sig.

Er der en vis parallel?

Måske er der en *vis* parallel til den aktuelle diskussion, men den er *meget fjern* - og de historiske omstændigheder i 1700-tallet var selv sagt meget forskellige fra nutidens. Den fjerne parallel kan trækkes, fordi der var situationer hvor Holberg's ytringsfrihed blev truet, nemlig i sagen om »Peder Paars«, eller hvor den blev begrænset, nemlig i perioden hvor der var forbud mod at opføre komedier. Endelig var der sandsynligvis flere situationer hvor Holberg var særlig omhyggelig med sine formuleringer for at undgå at blive censureret, anklaget eller gjort *politisk umulig* at læse og tale om. Sandsynligheden taler for at Holberg - i visse situationer - pålagde sig en selvcensur, men der er også mange eksempler på at han *snoede sig* og undgik eller omgik den statslige censur.

Hvad man *ikke* kan bruge Holberg's tekst til

Hvad enten man - i dag - i det grundlæggende er tilfreds med Holberg's analyse af Muhammed

og Islam eller ej, så har det ikke meget mening at *bruge den* eller kritisere den under en nutidig synsvinkel; det ville være en ren *anakronisme*. Teksten er næsten 300 år gammel, den er skrevet i en helt anden historisk sammenhæng, og den kan derfor - under ingen omstændigheder - bruges til *nu* at vurdere Muhammed og Islam med.

Hvad Holberg forsøgte: At give en nøgtern beskrivelse og vurdering

Efter min mening gjorde Holberg sig mange positive anstrengelser for at finde ud af hvem Muhammed var og hvad han i virkeligheden stod for; han var også parat til at give ham og Islam en vis kredit. Holberg kom fra en protestantisk og nordeuropæisk kultur, men selv om hans beskrivelse slutter med en skarp kritik af Muhammed og Islam, var der ingen tvivl om at han var nysgerrig, og at han var levende interesseret i at fortælle sine læsere om sine overvejelser.

En - eventuel - muslimsk fejllæsning

Tager man teksten efter pålydende og er man troende muslim, vil man formentlig blive provokeret, for *nogle* af de fremsatte påstande svarer ikke til, hvad mange muslimer tror eller mener i dag, men på den anden side burde man kunne glæde sig over, at Holberg kritiserede *nogle* kristne for at fordreje informationer og for at tegne fjendebilleder, der ikke havde grund i virkeligheden.

En - eventuel - kristen fejllæsning

Er man troende kristen - katolik eller protestant - vil man muligvis *også* blive provokeret, for nogle af de enkeltstående og mere *dogmatiske* synspunkter Holberg fremførte om den kristne tro, forekommer i dag at være *langt ude*.

Måske havde Holberg en blind plet, måske stak der noget under? Måske mente han ikke, i virkeligheden, *alt* hvad han skrev om kristen dogmatik?

Teksten er et historisk dokument, hverken mere eller mindre

Men uanset hvad, er den eneste rimelige måde at læse teksten på i dag at tage den som et *historisk* dokument, hvor der er fremført nogle synspunkter, der - med nutidens viden - er mere eller mindre gode.

Vil man forstå Holberg er der i øvrigt ingen vej udenom, så bør man også læse netop *denne* tekst. Den er, når det drejer sig om filosofiske og religiøse spørgsmål i Holberg's værker, lige så vigtig som hans bog om natur- og folkeretten (se nærmere på: <http://bjoerna.dk/Holberg/Om-Holbergs-Naturret.htm>).

»Jyllands-Posten«'s korstog

Endelig bør jeg formentlig - for at undgå misforståelser og fejllæsninger - tilføje at jeg syntes det var en temmelig tåbelig ting, man gjorde på »*Morgenavisen Jyllands-Posten*«, da man i september 2005 offentliggjorde tegningerne af Muhammed; grundlæggende fordi det var overflødigt og fordi ramte helt ved siden af.

Offentliggørelsen af Holberg-teksten skal derfor ikke på nogen måde forstås som en støtte til avisen og dens konfrontatoriske linje. Min argumentation kan man finde i et særligt notat på: <http://bjoerna.net/holberg/JP-tegninger.htm>.

Bjørn Andersen, 18.2.2006

[version 1.0: 07.02.2006]

Mahomed gik aldrig Middelveyen

Holberg skrev om Muhammed i sine »*Sammenlignede Heltehistorier*« fra 1739, og det havde han vigtige og aktuelle politiske grunde til, for Muhammed og Islam stod stærkt på dén tid; så sent som i 1739 vandt osmannerne stærkt ind på habsburgerne, og denne militære, politiske og delvis religiøse styrke anfægtede Holberg i meget høj grad, men han holdt hovedet koldt.

»*Sammenlignede Heltehistorier*«

Holberg brugte en model for sin bog, som grækeren Plutark havde introduceret i oldtiden; men hvor Plutark - af politiske grunde - sammenlignede grækere og romere, gik Holberg andre veje, men også det var politisk begrundet. Det var ikke længere forholdet mellem grækerne og romerne der var interessant, men ganske andre forhold - som forholdet mellem Danmark og Rusland og forholdet mellem osmannerne og central- og nordeuropæerne. Déngang var osmannerriget - geografisk set - i langt højere grad en europæisk (foruden en asiatisk) stormagt end Tyrkiet er i dag.

Holberg sammenlignede personer fra oldtid, middelalder og nutid, han sammenlignede personer fra meget forskellige kulturer - og han sammenlignede enkelte kvinder, hvad næppe andre havde kunnet finde på déngang; senere skrev han en hel bog, hvor det kun var kvinder der blev sammenlignet. Holberg var - på flere måder - meget usædvanlig og moderne i sit emnevalg.

Teknikken

Teknikken var generelt dén at Holberg forsøgte at give en nøgtern og velbegrundet, men også *pointeret* beskrivelse af personerne, og at han på grundlag af disse beskrivelser foretog en sammenligning og drog en konklusion.

Holberg's hensigter

Frem for alt ville Holberg udvide horisonten hos sig selv og sine læsere. Han ville give mulighed for at man kunne få en større historisk og aktuel indsigt, således at man - blandt andet - kunne træffe mere fornuftige politiske beslutninger end det ellers var muligt.

Holberg gjorde en del for at finde personer fra den vesterlandske sfære, der kunne bruges til at promovere moderne 1700-tals dyder som arbejdsomhed, mådehold og tolerance, og han skjulte ikke at han så langt foretrak en nordeuropæisk og moderat protestantisk tankegang frem for en katolsk, men netop i heltehistorierne forsøgte han at kigge ud over den almindelige nordeuropæiske horisont. (Et tydeligt eksempel på denne promovering kan man finde i historien om den albanske middelalderfyrste, Skanderbeg, se: <http://bjoerna.dk/albansk-historie/Holberg.htm>).

Holberg anstrengte sig for at sætte sig ud over tidens almindelige forståelsesmæssige begrænsninger og tilbød en mere nøgtern betragtningsmåde, der tog hensyn til åbenbare historiske forskelligheder. Nogle år senere viste Carsten Niebuhr i øvrigt en tilsvarende nysgerrighed, åbenhed og tolerance, for ikke at tale om hans nærmest holbergske mådehold.

Var Holberg forudindtaget mod Muhammed?

Det kan ikke siges med sikkerhed, men det er tænkeligt, at Holberg var noget forudindtaget

mod Muhammed, men han gjorde sig en del umage med at beskrive ham på redelig måde og med at tage både ham og Islam seriøst.

Hensigten med netop denne historie har derfor, tror jeg, nok været at kritisere Muhammed, men på basis af en nøgtern og rationalistisk præget beskrivelse af hvad han stod for og hvad hans lære gik ud på. Som man vil se, tog Holberg samtidig direkte afstand fra en række af de falske *kristne* historier, der var i omløb, og som havde til hensigt at miskreditere Muhammed. Også dette var et meget moderne synspunkt.

Objektivitet og kildekritik?

På Holberg's tid var man - generelt set - ikke kommet så langt med hensyn til objektivitet, kildekritik og videnskabeligt baseret religionskritik, det var noget der først for alvor blev udviklet på vores breddegrader i løbet af 1800-tallet, men han tog dog forskellige meget seriøse tilløb i dén retning. Han gjorde sig overvejelser over om en given anekdote kunne være sandsynlig eller ej, han påviste - som nævnt - at nogle af de kristne historier om Muhammed var falske, og han var desuden nået til den meget centrale opfattelse at en religions indretning var meget afhængig af dét sted og de omstændigheder, hvor den var opstået og udviklet.

Imod kristen uredelighed. Kreditering af osmannisk mådehold og retfærdighed

Endelig benyttede Holberg lejligheden til at minde om at *kristen* uredelighed og undertrykkende adfærd var én af grundene til at Islam var blevet så udbredt.

En meget vigtig og parallel grund var, mente han, at mange muslimske ledere - som f.eks. den osmanniske sultan - havde udvist mådehold og retfærdighed ved at tillade ikke-muslimer at udøve deres religion frit hvis de blot betalte en særlig skat. Her adskilte muslimske ledere sig tydeligt fra mange vesterlandske, der havde optrådt groft undertrykkende.

Teodicé-problemet. Tekstens betydning

Holberg tumlede gennem hele livet med et ganske særligt religiøst problem, *teodicé-problemet*, der drejer sig om den filosofiske modsætning mellem en god og almægtig Gud på den ene side og den store mængde af Ondskab på den anden. I denne diskussion forsøger Holberg, i det mindste til en vis grænse, at anlægge rationalistiske og snusfornuftige synspunkter, men han endte med at give op - eller *muligvis* med at skjule eller fordreje sin egentlige mening. Se nærmere på: <http://bjoerna.dk/Holberg/sind.htm>

Muhammed-teksten har betydning for forståelsen af Holberg's teologiske opfattelse, fordi den - muligvis - kan bidrage til en bedre fortolkning af Guds-begrebet og af profeternes funktion i Holberg's optik, men frem for alt måske til en bedre fortolkning af hans synspunkter om sammenhængen mellem historiske omstændigheder og teoretisk og praktisk teologi.

Den historiske kontekst 1683-1739

Forholdene i slutningen af 1600-tallet og i første halvdel af 1700-tallet var på *alle* måder forskellige fra i dag, men også dén gang var der et skisma mellem vesterlandsk og muslimsk civilisation, ikke kun i kulturel forstand, men i særdeleshed i magtpolitisk.

Osmannerriget var en levende og farlig realitet for nord- og centraleuropæerne, for der havde været adskillige hårde krige i slutningen af 1600-tallet mellem europæerne, særligt habsburgerne, og osmannerne.

I 1683 belejrede osmanniske styrker Wien, men led nederlag til den polske Jan III Sobieski. Osmannerne var ledet af [Kara Mustafa](#), der i øvrigt var medlem af en fremtrædende albansk familie, [Köprülü'erne](#). Nederlaget førte til at sultan Mehmed IV beordrede den osmannisk-albanske krigsherre henrettet øjeblikkeligt, men dette var i overensstemmelse med traditionen.

Få år efter belejringen af Wien gik Habsburgerne til modangreb ved at iværksætte en offensiv ind i Kosovo (1689-1690), men også denne offensiv faldt sammen, dels fordi Habsburgerne blev ramt af pest, dels fordi de blev udsat for angreb fra osmanniske styrker og formentlig også fra lokale albanske stammeenheder. Da Habsburgerne retirerede, fulgte mange ortodokse serbere med, og dette har - formentlig - bidraget væsentligt til at albanerne kom til at stå endnu stærkere i Kosovo end de havde gjort siden folkevandringstiden, hvor sláverne kom til Balkan.

Én af de ledende Habsburgske officerer under offensiven var [Hertug Georg Christian af Sønderborg](#), der måtte overtage kommandoen efter general Piccolomini, som var blandt dem der døde af pest.

I 1700-tallet, på Holberg's tid, gik det osmanniske rige ganske vist ind i en stagnationsperiode, men det var stadig et stort rige som man var nødt til at respektere, hvad enten man så sin økonomiske og politiske fordel i det, eller man var tvunget til det.

I 1714-1718 var der krig mellem Venezia og Habsburgerne på den ene side og Osmannerriget på den anden, der endte med freden i [Passarowitz](#) [Pozarevac], som gav Habsburgerne kontrol over dele af Serbien og Vlakiet.

En stor del af hvad Habsburgerne vandt i 1718, tabte de igen under krigen 1736-1739 og ved freden i Beograd - dvs. netop på dét tidspunkt, hvor Holberg skrev sine Heltehistorier.

Hvorfor trykke teksten i 2006?

Når jeg trykker Holberg's tekst er det ikke for på nogen måde at genere nogen, men for at gøre teksten tilgængelig, så den kan indgå i en diskussion af hvad Holberg mente og hvordan han argumenterede i 1700-tallet. Teksten *kan ikke* og *bør ikke* bruges som et aktuelt debatindlæg.

Litteratur

Jørgen Bæk Simonsen: »Islam, Muhammed og muslimer i den danske offentlighed fra Ludvig Holberg til Søren Krarup« (1988), http://www.islamstudie.dk/europa_eurolitteratur.holberg.htm

Den parallelle historie om Zarathustra vil blive optrykt senere i 2006.

Zoroaster og Mahomed

Forberedelse.

Naar man betragter adskillige falske Religioners Oprindelse og Fremvæxt i Verden, da kand man see, hvor lett det er, at sætte det menneskelige Kiøn Voxnæse paa; thi, ligesom der er ingen Vahrer udi en Kiøbmands Bod, hvor unyttige de end ere, der jo finde Kiøbere, saa er der ingen Meening udi en falsk Prophets Kram, hvor urimelig og vanskabt den end er, der jo har fundet sine Tilhængere; hvorudover der udfordres af en falsk Religions Stifter ikke saa meget Lærdom og Veltalenhed, som Hyklerie og Dristighed; thi, naar een først blant Almuen har forhverved sig Navn af Hellighed, har han ikke saa meget nødtigt at bryde sin Hierne med at sætte Farve paa en selsom og unaturlig Meening, som at forplante den med Dristighed. Thi, har een foregivet, at det er GUd behageligt at slagte og æde uskyldige Mennesker, da er det bleven en hellig Troes Artikel udi et heelt Land. Siger een, at en *Crocodil*, Slange, Oxe, et Træe eller Plante er en Gud, da finder man heele Ægypten at antage saadan Meening, og forsvare den med yderste Haardnakkenhed. Siger en anden, at Indvoldene af en Koe, Fugleskrig, Røgens Fart til høyre eller venstre Side maa nøye betragtes eller efterhøres, førend alle vigtige Ting foretages, da lader heele Grækenland og Rom sig saadan villigen binde paa Ærmene. Lærer en *Othin*, at ingen kand blive salig, uden han dør med Sværdet i Haanden udi Forsæt at myrde Mennesker, da bliver det en Troes Artikel udi heele Norden: og siger en Indiansk [indisk] Prophet tvertimod, at ingen kand blive salig, uden han dør paa Sotte-sæng, da finder den Lærdom ogsaa Tilhængere, som blant Indbyggerne paa de saa kaldte *Marianske Øer*. Ja Historien viiser os, at det har kostet meer Tid og Umage at rodfæste de allergrundigste og nyttigste Meeninger, end de allerurimeligste Fabler. Ingen *Philosophiske* Meeninger har været vanskeligere at fastsætte, end disse, at Soel, Maane og Stierne ere Legemer uden Siæl, at hver Stjerne er en Soel, at Jorden er rundt, zc. Thi, for saadanne Meeninger har *Jordanus Brun* [Giordano Bruno] vandret til Baalen, og andre udi Kirkemoder ere blevne bandsatte: og ingen derimod har været lettere at forplante, end deres, der troe, at det staaer i en Snedkers eller Bildhuggers Magt, enten han af et stykke Træe vil giøre en Bænk eller en Gud, hvilket har givet Anledning til den *Lyriske Poët* at skiemte saaledes:

*Cum faber incertus scamnum facerétne Priapum,
Maluit esse Deum.*

En Snedker tvivled om, hvad Skik han Træet skulde give.
Hvad heller Skammel eller Gud af samme skulde blive,
Dog endeligen sagde: Jeg det beste nok vil ramme.
Jeg heller giøre vil en Gud; Umagen er den samme.

Det har kostet stor Møye og Blods Udgydelse at forplante den Christelige Troe, skjønt den er forud beviised af klare Spaadomme, stadfæsted med uimodsigelige Jertegn, besegled med Martyr-Blod, og den indholder den allerhærligste og nyttigste Morale. Jeg siger, det har kostet meer Tid og Umage at udbrede samme hellige og fornuftige Lærdom, end at forplante den urimelige Meening om *Transubstantiationen*; saa det er vanskeligere at faae Jordens Børn udi Hovedet, at GUd har stabt Mennesket, end at faae dem til at troe, at Mennesket kand skabe GUd.

Naar man det nøye betragter, har man ey nødig at ansee som et Mirakel, den overmaade store Fremgang, *Mahomed*s Lærdom har haft; thi det synes ligesom *Araberne* har kieppet med samme falske Prophet om at være ligesaa reede til at troe, som han var frugtbar paa Drømme, og ligesom at have sagt: holdt du kun ved at lyve, vi skal nok holde dig varm med at troe Løgn. Man maa meere forundre sig over at denne underlige Religion kunde staae ved Magt, da *Araberne* og *Persianerne* begyndte at legge sig efter *Philosophie* og Boglige Konster; men hvad som engang har fæsted Rødder, og den Religion, som man har arved efter Forældre, er vanskelig at udrødde. Hvad som har hiulpet til den *Mahomedanske* Lærdoms Opkomst,

Fremvæxt og Vedligeholdelse, var 1.) en stor og tyk Uvidenhed, som regierede udi *Arabien*, saa vel blant Christne, som Hedninger, da *Mahomed* begyndte at give sig ud for Prophet. 2.) Den Religions Artikel, at hvo der døde udi Strid med Propheten, blev strax forflyttet til Paradis, item, at ingen kunde omkommes udi Slag, med mindre han var beskikket til at døe; hvilken Troes Artikel havde saadan Virkning blant de første *Mahomedaner*, at ingen, end de stridbareste Folk, kunde staae dem imod. 3.) De Christnes saa vel forargelige Levnet, som slette og forvirrede Tilstand. 4.) *Mahomeds*, saa vel som de efterfølgende *Califers* store Skinhellighed; thi de samme vare baade Konger og ypperste Præste, stode en Dag i Spidsen af en Krigshær, og en anden Dag prædikkede udi Templerne. 5.) Den Mildhed de lode see mod andre *Secter*, hvilke de alle tillode Religions fri Øvelse, naar de kun betalede en ringe aarlig Penge til Regieringen. Og endelig Retts og Retfærdigheds Øvelse udi en høi *Grad*, hvorpaa haves mange anseelige *Exempler* udi de første *Califer*. Naar man dette betragter, kand man nogenledes fatte Religionens Fremvext, om hvilken man ellers kand sige, at den var ligesaa stor, som Religionen i sig selv var daarlig, saa at af alle Religioner ingen har været mindre overensstemmende med Fornuften, og dog, at af alle Religioner ingen har taget større Overhaand. Om denne Religions stifter er det som jeg her vil tale, og som jeg har lignet med *Zoroastre*, eftersom disse tvende ere de største falske Propheter, som nogen Tid have ladet sig see blant Mennesker.

Mahomed.

Mahomed er født til *Mecca* udi *Arabien* Aar 571, da *Justinus* var Keiser udi Østen. Mange *Europæiske* Skribentere have enten af Had eller Vildfarelse antegnet, at han var af meget ringe og elendig Herkomst, da det dog er klart, at han var af den *Korashitiske* Stamme, som agtedes den fornemste udi heele *Arabien*, og hans Forfædre vare de Fornemste blant *Korashiterne* og Forstandere saa vel for det hellige Tempel til *Mecca*, som for Staden selv. Efter hans Faders Død forblev han under sin Moders Opsyn til sit 8de Aar, indtil hun ved Døden afgik, og da blev han antagen af sin Farfader *Abdol Motallab*, som udi mange Aar havde haft den største Myndighed udi *Mecca*, og endelig efter samme Farfaders Død, som hendtes Aaret derefter, kom at være hos sin Farbroder *Abu Taleb*. Bemeldte *Abu Taleb*, saasom han var en Handelsmand, lod *Mahomed* strax holde til Kiøbmandskab. Thi *Mecca*, saasom den ligger paa en meget ufrugtbar Grund, saa nødedes dens Indbyggere at beflitte sig paa Handel, som bestoed derudi, at de førde de Vahrer, der bleve dem tilbragte fra *Indien*, *Æthiopien* og andre Sydlige Lande tilbage igien med Cameeler til *Syrien*, *Persien* og *Ægypten*, efterfølgende derudi de gamle *Ismaeliter*, fra hvilke de nedstammede. Saadan Handel var dem des lettere at drive, efterdi *Mecca* ligger ikke langt fra det røde Hav, hvor de havde den særdeles beqvemme Havn *Jodda*.

Mahomed blev saaledes opdragen udi sin Farbroders Huus, og saa snart han var kommen til den Alder, at han kunde reise, blev han skikket med Cameeler til *Syrien*. Der fortælles da af hans Tilhængere, at en lærd Munk ved Navn *Bahira*, seende *Mahomed* paa Torved udi den Stad *Bostra*, trængede sig med Magt igiennem Folket, tog ham ved Haanden og sagde forud alle de store Ting, som ved ham skulde gøres. Det Tegn, hvorpaa samme Munk efter deres Sigelse merkede, at *Mahomed* var den forventede store Prophet, var det Prophetiske Lys, som skinnede paa hans Ansigt. Thi *Mahomedanerne* holde for, at GUd i Begyndelsen satt dette Prophetiske Lys paa *Adam* for at forplantes paa alle de Propheter, som skulde komme af ham indtil *Abraham*, og da at være bleven deelt udi tvende Lys, et paa *Isaacs* og et andet paa *Ismaels* Ansigt. *Isaacs* Lys skinnede paa en stor Hob Propheter af hans Efterkommere, som man har seet blant *Israels* Børn: men *Ismaels* Lys var bleven skiuled og ligesom qvalt indtil *Mahomeds* Ankomst, paa hvis Ansigt bemeldte Munk *Bahira* blev det først vahr. Dette Eventyr maa passere for en sandfærdig Historie, hvorvel man kand beviise, at *Bahira* ikke kom udi Kundskab med *Mahomed* førend nogle Aar derefter, da han handlede for den rige Enke *Cadigha*, som han siden fik til Ægte.

Samme *Cadigha* var Enke af en af de fornemste Handelsmand udi Staden, og som hun havde faaet store Midler med den samme, og agtede at fortsætte Handelen, trængede hun til en Kiøbmandssvend, som kunde gaae hende derudi til Haande. Derom blev giort Forslag til *Mahomed*, hvilken udi sit 25de Aar tog Tieneste an hos samme Enke, og forestod hendes Handel udi 3 Aar. Imidlertid gik han hende saaledes under Øyene, at hun omsider tog ham til Ægte. Dette Ægteskab, saasom det og lagde Grundvold til *Mahomed*s Rigdom og Velstand, saa lagde det ogsaa Grundvold til Hovmod og Ærgierrighed. Han vidste, at hans Forfædre havde været Hoveder af den *Korashitiske* Stamme, og at han alleene havde mist den høye Anseelse, som ham ved Fødselen tilkom, efterdi han havde haft den Uheld at miste sin Fader, medens hans Forfader endda levede, hvilket foraarsagede, at han intet havde faaet til Arvedeel uden Fattigdom og Foragt. Herudover, eftersom han nu ved dette lykkelige Giftermaal var bleven bemidlet, og havde faaet i Hænderne det, som kunde understøtte hans Ærgierighed, søgte han at bane sig Vey til den højeste Myndighed udi *Mecca*. Efter at han havde overvejet alle dertil tienlige Midler, fandt han intet beqvemmere, end at skille sig skinhellig an, foregive Himmelens Aabenbaringer, og at stifte en nye Religion, hvis Fremgang han ikke tvivlede om, naar han betragtede den Tilstand, *Arabien* da var udi. Thi han havde merket paa sine Reiser, saa vel der udi Landet, som udi *Syrien*, *Ægypten*, og *Jødeland*, den Forbittrelse, som regierede ikke alleene blant Christne og Jøder, men endogsaa blant Christne indbyrdes. Han havde ogsaa udstuderet sine Medborgeres Natur og Egenskab, og merket, at de vare begierlige efter Nyt, iligemaade at de af den Omgængelse de havde med Jøder og Christne havde antaget mange af deres Meeninger, forladt meget af forrige grove Afguderie, og vare faldne fra Hedenskabet til den saa kaldte *Zendicismum*, en Vildfarelse udi *Arabien*, der havde Overensstemmelse med *Sadducæernes* Meening derudi, at den nægter Opstandelsen og det tilkommende Liv.

Alt saadant havde den underfundige *Mahomed* nøye betragtet, og derfor begyndte at gjøre et Udkast til en nye Religion, som han fandt nødvendig at sammenstøbe af de 3 herskende Religioner udi *Arabien*, nemlig den Christne, den Jødiske og den Hedniske, for derved des lettere at faae Anhang af dem alle; iligemaade at indrette den efter de *Arabers* Smag, i at love dem alle de Vellystigheder, som de havde størst Tilbøyelighed til. Til dette at sætte i Verk, var fornødent at gjøre nogle Aars Forberedelse ved et udvorteshelligt Levnet; thi, naar Lærdommen skal have Fremgang, maa Læreren først bringes i Anseelse. Han forlod derfor Verden udi sit 38te Aar, førde et *Eremitisk* Levnet, og tog sin Boepæl udi en Grotte nær ved *Mecca*, som kaldtes Grotten af *Hira*, hvor han efter sit Foregivende hendrev den heele Dag udi Bønner, Fasten og aandelige Betænkninger, og mod Aftenen, naar han kom hjem, fortaalte sin Hustrue *Cadigha* adskillige Aabenbarelses, som han havde, og adskillige selsomme Røste, som han hørte udi sin Eensomhed, iligemaade, at han havde Omgængelse med Engelen *Gabriel*, og andet deslige. *Cadigha* foragtede længe saadan Tale, og ansaae hans Opførsel, enten som en Virkning af en forvirred Hierne, eller som Fandens Fristelse. Men som han stedse fremturede, spurdte hun omsider en Munk, som da opholdt sig i deres Huus, hvad man kunde dømme om slige Aabenbarelses. Samme Munk, som han var Medvider udi det Bedragerie, som *Mahomed* smedede paa, taledede han stort om *Mahomed*s Aabenbaringer, og bestyrkede hende i at troe alt hvad hendes Husbonde havde fortaalt, hvorudover hun omsider fuldkommelig bildte sig ind, at han var en Prophet.

Efter at han udi tvende Aar havde ført et meget skinhelligt Levnet, og derved forhverved sig Anseelse, begyndte han udi sit 40de Aar at give sig Titel af Apostel. Men i de første 4 Aar udstrøede han sin Lærdom hemmelig, og alleene blant sine Venner, som han havde Tillid til, og blant sine Huusfolk, af hvilke, næst hans Hustrue *Cadigha*, en Slave ved Navn *Zayd* var den første, som antog hans Lærdom, og derudover blev sat udi Frihed. Derudaf har Oprindelse den Lov, som endnu i agt tages blant *Mahomedaner* at frikiende Slaver, saa snart de antage *Mahomed*s Lærdom.

Mahomed forhvervede sig siden adskillige *Discipler*, blant hvilke de Fornemste vare hans Fetter *Aly*, som gemeenligen bliver kaldet den første Troende, efterdi han var den første anseelige Borger, der antog Lærdommen. 2.) *Abubecker*, hvilken, saasom han var en af de rigeste

Kiøbmænd i *Mecca*, og tilligemed var holden for en viis Mand, styrkede *Mahomed*s Sager ikke lidet, og trækkede strax 5 andre med sig, blant hvilke den bekjendte *Othman*. Efter at *Mahomed* nu saaledes havde bekommet 9 *Discipler*, begyndte han offentlig udi sit 44de Aar at udstrøe sin falske Lærdom, gav sig ud for en Prophet, der var skikket af GUD for at udrødde det Hedniske Afguderie, og at viise det menneskelige Kiøn den rette Saligheds Vey. Hans første Lærdoms Artikel var, at der er kun een GUD, og at det er en grov Vildfarelse at sige, GUD har Sønner eller Døttre, item, at han har andre GUDer til Medhielpere. Hvorved han sigtede paa 1.) de Christne, hvilke han fordømmer paa adskillige Steder udi *Alcoranen*, efterdi de troe den hellige Trefoldighed, item, at Christus er GUDs Søn. 2.) paa de *Araber*, eftersom de tilbade adskillige Gudinder.

Han foregav sig ingen nye Lærdom at føre, men alleene at fornye den, som *Adam* udi første Skabelse havde faaet af GUD; hvilken Lærdom, da den af de første Mennesker tid efter anden var bleven forfalsket, og endeligen ligesom qvalt, GUD atter aabenbarede for *Abraham*, og han igjen underviisede derudi sin Søn *Ismael*, hvilken sidste forplantede den udi *Arabien*, hvor da den atter igjen var bleven forfalsket og endelig gandske uddøed, havde GUD omsider skikket ham, nemlig *Mahomed*, for at fornye igjen deres Faders *Ismaels* Lærdom.

Han forkastede vel ikke det gamle og det nye Testamente, saasom han holdt for, at Moses og Christus vare store Propheter, men han sagde, at Jøderne og de Christne havde forfalsket den hellige Skrift, og at han af GUD nu var skikket at bringe den i sin forrige Reenhed igjen. Heraf kommer det, at de fleeste Skriftens Sprog findes anderledes udi *Alcoranen* eller den *Mahomedanske* Bibel. Samme *Alcoran* er deelt udi mange *Capituler*, hvoraf et efter andet kom for Lyset, og ere de alle siden samlede udi een Bog. *Mahomed* foregav, at Originalen deraf ligger udi det Himmelske *Archiv*, og at Engelen *Gabriel* havde givet ham Udskrift deraf stykke for stykke, og bleve alle disse stykker forvarede udi en Kiste, kaldet hans *Apostolats* Kiste, hvoraf de efter hans Død bleve tagne, og af *Abubecker* samlede udi en Bog, kaldet *Alcoran*, hvilken *Othman* siden nøyere igiennemsaae og bragte udi den Form, som den nu omstunder er udi.

Udi Begyndelsen da *Mahomed* gav sig ud for *Prophet*, blev han beleed og foragted af det heele Folk. Men saadant betog ham ikke Modet; men han igiennemgik alting med en synderlig Kaaldsindighed, og derved overvandt de Vanskeligheder, som saadan nye, dristig og selsom Lærdom er underkasted, saa at han udi sit 5te saa kaldet *Apostolats* Aar regnede henved 40 Tilhængere. Ellers hialp det ikke lidet til hans Sager, at hans Farbroder *Abu Taleb* tog ham i Beskyttelse; thi bemeldte *Abu Taleb*, saasom han var den myndigste Mand udi Staden, og Hoved for den *Korashitiske* Stamme, reddede han *Mahomed* fra adskillige Farer, ikke for Lærdommens skyld, hvorudi han havde ingen Smag, men for Personens, der var hans Broder-Søn, og opdragen udi hans Huus.

De fornemste Lærdoms Stykker, som *Mahomed* i sær drev paa, vare Straf og Belønning, vel vidende, at intet haver større Virkning blant den gemeene Mand. Han afmaalede Paradis med en Farve, som glimrede mest udi *Arabernes* Øyen, og som kom overeens med de Vellyster og Begierligheder, som samme Folk fandt størst Smag udi; thi, som de vare af Naturen hidsige, vare de ogsaa synderlig hengivne til Elskovs Lyster, og som Landet udi sig selv var tørt, saa bestoed deres største Vellyst udi frisk Vand, kiølige Urtegaarde og saftefulde Frugte; hvilket altsammen den falske Prophet havde merket, og lod derfor den himmelske Lyksalighed bestaae udi deslige Vellyster, talende her og der udi *Alcoranen*, nu om smukke Urtegaarde, Vandede af kiølige Bekke, hvor de skulde ligge udi gyldene Senge, besatte med kostbare Steene; nu om deilige Jomfruer, som de skulde forlyste sig daglig med, uden at kiedes derved, og hvis Jomfrudom altid skulde fornyes, zc. Og ligesom han indrettede et Paradis efter sine Landsmænds Smag, saa byggede han derimod ogsaa et Helvede paa selvsamme Maade og med lige Konst, i det han skienkede i for de Fordømte gloende stinkende Vand, og truede dem med heede og tørre Vinde, som gjerne ere de største Landeplager udi *Arabien*; saa at, hvor grove og urimelige disse Beskrivelser synes at være, saa bliver man dog derudi vaer ikke liden Konst og Behændighed, og seer man, at *Mahomed* har efterfuldt andre underfundige Religions-

Stifteres Fodspor. Jeg vil ikke tale om fremmede Lovgivere. Her udi Norden, hvor den listige *Odin* havde udstuderet Indbyggernes Tilbøyeligheder, blev i det andet Liv skienked skerkt Øll, daglige Krigs-Øvelser brugte, og andet, som man udi dette Liv fandt størst Smag udi. Saa at, om *Mahomed* havde begyndt først at udbrede sin falske Lærdom udi Holland, saa havde uden tvivl hans Paradis bleven fuld af stoppede Tobakspiber, ligesom i hans Helvede udi Frankrig, de Fordømte skulde have været paalagt en ævig Taushed.

Hvad som allermest forvirrede *Mahomed*, var at Araberne paastode, at han skulde bekræfte sin Lærdom ved Mirakler; thi sagde de: Moses, Christus og alle andre Propheter havde ved Himmeltegn beviised, at de vare sendte af GUd. De bade ham derfor opvække de Døde, gjøre Dumme [døvtumme] talende, og de Døve hørende, eller udi all Folkets Paasyn lade den Bog nedfalde af Himmelen, som han foregav sig at være tilbaaren af Engelen *Gabriel*. Men han søgte ved adskillige Svar at svække deres Indvendinger. Nu sagde han, at han alleene var skikket at prædike GUds Villie; nu at, eftersom deres Forfædre havde foragted *Salehs* og andre Propheters Jertegn, saa vilde Gud ikke tilstede flere at skee. Endelig sagde han, at de, som af Gud vare beskikkede til at troe, skulde troe uden Jertegn, og de, som ikke vare beskikkede dertil, skulde fremture udi Vantroen, skiøndt de saae alle de Jertegn, som de forlangede.

Men, som alt dette fornøiede dem ikke, blev han forladt af en stor Deel af sine Tilhængere, hvilket han selv klagelig giver tilkiende udi *Alcoranen*. Hvorudover da han merkede, at List og Skinhellighed ikke vilde hielpe, begyndte han at føre sig op paa en anden Maade, greeb til Sværdet, foregivende, at GUd, da han skikkede Mosen og Christum til Verden, gav dem Magt at gjøre Mirakler; men som Menneskene saadant u-anseed have foragted deres Lærdom, havde GUd omsider skikket ham uden Mirakler at tvinge de Vantroende med Sværd. Befoel derfor sine Tilhængere, at de, i steden for at indvikle sig i Ord-krig, skulde med Sværdet figte for GUds Sag, og derved forhverve sig Martyr-Kroner. Herudaf reiser sig da den Lærdom blant *Mahomedanerne*, at de ere alle forbundne til at figte for Troen, hvilken ikke bør forplantes uden ved Sværd. Og pleye derfor deres Prædikantere, naar de prædike, have et draged Sværd hos dem for at betegne, at Lærdommen bør forsvares og forplantes med Sværd.

Vel er sandt, at man har tillagt *Mahomed* adskillige Jertegn: nemlig, at han kløvede Maanen udi 2 Parter, at nogle Træer gik ham i møde, at der udspirede Vand af hans Fingre, at Steenene hilsede ham, at en Bielke sukkede udi hans Nærværelse, at en Cameel klagede sig for ham, og at en kogt Lammefierding advarede ham, at den var forgiven, og andet deslige. Men de troeværdigste *Mahomedanske* Skribentere nægte alt saadant, og *Mahomed* selv tilstaaer udi sin *Alcoran*, at han ingen Mirakler har gjort. Naar man derfor spør dem, hvorved *Mahomed* beviiser sit Kald, efterdi han ingen Mirakler har gjort, svare de gemeenligen, at *Alcoranen* er et Mirakel stort nok; thi de holde det for umueligt, at en ustuderet Person, der hverken vidste at læse eller skrive, kunde gjøre en Bog saa fuld af Lærdom og høy Veltalenhed. *Mahomed* fremfører ogsaa selv saadant til Beviis paa adskillige Steder udi *Alcoranen*, trodsende alle Mennesker og Diævle at foreene all deres Viisdom og Konster, for at see om de kand sammensette et Skrift, fuld af saadan Lærdom og Veltalenhed, som findes udi *Alcoranen*.

Herudaf kand sees, at de urimelige Jertegn, som tilskrives *Mahomed*, ere enten opdigtede siden af nogle hans Disciple, som have holdet det nødigt at tillægge ham Mirakler, for des bedre at beviise hans guddommelige Kald, og finder man derfor en Kiede af Mirakler udi hans Historie, som er beskreden af den Arabiske Prinds *Abulfeda*, eller af Christne Skribentere, for at gjøre den falske Prophet end meere latterlig. Det samme kand ogsaa siges om de Jertegn, som fortælles at være skeede ved hans Fødsel; nemlig, at hans Moder fødte ham uden Smerte, at Barnet raabte strax efter Fødselen: **Der er kun een GUd, som har udvalgt mig til hans Apostel**; at han blev fødd omskaaren, og andet deslige; hvoriblant intet er latterligere end det, som nogle Arabiske Skribentere fortælle ham at være vederfared af hans Skyds-Engle, hvilke forflytted ham til et Bierg, hvor de skare hans Mave op, og toede hans Tarme, indtil de bleve hvide, som Snee; item, at de toge af hans Hierte en sort Draabe, eller et Frøe, som er Diævelens Sæd, der besmitter det heele Menneske. Det er at tillegge hellige Engle Forretninger, som ingen Skarnager, end sige Vaskerkone vilde paatage sig.

Angaaende den Beviislighed, som tages af *Alcoranen*, da kand vel ikke nægtes, at jo *Alcoranen*, naar man undtager Materiens Urimelighed, og alleene betragter Stilen, er et Munster af Zirlighed udi det *Arabiske Sprog*, og hvad *Mahomed* anbelanger, da forstod han hverken at læse eller at skrive; thi Indbyggerne udi *Mecca* levede udi tykkeste Vankundighed, saa at, paa den Tid *Mahomed* begyndte at udstrøe sin falske Lærdom, der var ingen udi *Mecca*, der kunde læse eller skrive, undtagen *Waraka* en af *Cadighas* Paarørende, som havde været Jøde og Christen, og lærdt at skrive Arabisk med Hebraiske Bogstave. Herudover bleve Indbyggerne af *Mecca* gemeenligen kaldede **Folk uden Skrift**, de derimod af *Medina* førde Navn af **Skriftens Folk**. Udi denne sidste Stad maatte derfor *Mahomed*s Tilhængere siden lade sig undervise udi Lærdom, blant andre den bekiendte *Othman*, hvilken der gjorde saadan Fremgang, at han siden blev *Mahomed*s Haandskriver.

Men lad være, at *Alcoranen* er saa herlig stiled, og at dens Forfatter har været saa Vankundig, saa kand man spørge, om ikke andre have hiulpet ham i at sammensmede dette Verk. Og sandelig, man kand have stor Aarsag at gjøre saadant Spørsmal, efterdi *Alcoranen* befatter saa mange Ting af den Christelige saa vel som af den Jødiske Troe, saa at ingen kunde have sammensmedet saadan Bog, med mindre han var dreven udi begge disse Religioner, hvilket ikke kand siges om *Mahomed*, der var opdragen udi Afgudsdyrkelse og Vankundighed. Hvo der ellers har hiulpet *Mahomed* i at fuldfærdige *Alcoranen*, derom er ingen fuldkommen Vished. De fieeste holde for, at en Persisk Jøde ved Navn *Abdias Ben Salon*, item, en *Nestoriansk* Munk, som nogle kalde *Sergius*, og holde for, at han var den samme som *Bahira*, der saae de Prophetiske Lys paa *Mahomed*, hvorom tilforn er talt. Der fortællles, at samme Munk, da han var bleven sat udi Kirkens Band og udjagen af sit Kloster formedelst en Misgierning, flygtede til *Mecca*, og der gik *Mahomed* til Haande, indtil samme falske Prophet, da han ikke behøvede hans Tieneste meer, lod ham omkomme. Men i alt dette ere Skribentere ikke eenige. De *Mahomedanske* tale kun meget lidt derom, og de Christne formeget; hvilke sidste have taget for fulde de urimeligste Historier, som af Had til *Mahomed* ere opdigtede, og gived dem ud for sandfærdige. Saaledes ere alle Bøger fulde af den Tyr, som *Mahomed* skulde have lært at bære *Alcoranen* til sig paa sine Horn; iligemaade om de Duer, som han havde vænnet til at æde af hans Øren, og som han indbildte Folk var den hellig Aand, der viskede ham ind GUDs Ord og Villie; og have endogsaa mange store Skribentere, som *Grotius*, *Scaliger*, *Sionita* og andre fæstet Troe til denne sidste Historie, hvorvel *Mahomed* udtrykkeligen selv giver tilkiende udi *Alcoranen*, at han ingen Mirakler har gjort. Det er ogsaa ikke troeligt, at han har vovet sig at øve slige grove Stykker blant de *Araber*, som af Naturen er spidsfindige Folk, der let vilde have grebet ham i saadant Bedragerie, og derudover kuldkasted hans heele Bygning. Man kand derfor sige, at alle deslige Historier ere ikke andet end raa Fabler, opdigtede af nidkiere Christne for at gjøre *Mahomed* desmeere sort, og tiene ikke til andet, end at gjøre dem selv foragtede blant *Mahomedanske* Skribentere; thi man har ikke nødigt at bruge saadanne Midler til at vise *Mahomed*s Bedragerie og falske Lærdom, hvilken ved dens Urimelighed igiendriver sig selv.

For at komme til Historien igien. Da Indbyggerne af *Mecca* merkede, hvortil *Mahomed* sigtede, og at hans Anhang voxede merkelig til, lode de ved en Forordning forbyde at følge hans Lærdom, dog udvirkede de ikkun lidet dermed, saa længe som hans Farbroder *Abu Taleb* levede. Men da han døde, og den høyeste Myndighed faldt til een af hans Fiender af det Huus *Ommia*, dristede sig ikke alleene ingen at antage hans Lærdom, men mange af hans forrige Tilhængere forlode hans Parti. Udi denne Tilstand døde hans Hustrue *Cadigha*, og da tog *Mahomed* 3 andre fornemme Mands Døttre til Hustruer udi hendes Sted, og derved nogenledes opreisede sine faldne Sager. Men ingen Ting opvakte ham større Foragt, og gjorde hans Anhængere meere afspændige end den saa kaldte *Mezra* eller navnkundige Reise, som han paa een Nat foregav at have gjort fra *Mecca* til *Jerusalem* og derfra til Himmelen, som findes beskreven udi det 17de Cap. af *Alcoranen*, og hvorved *Mahomed* tænkte at stoppe Munden paa dem, som bebreidede ham, at han ingen Mirakler kunde gjøre. Samme selsomme Reise fortæller *Mahomed* selv med efterfølgende Omstændigheder.

Udi det 12te Aar af hans formeente *Apostolat*, da han om Natten laae hos *Ayesha*, hvilken han

af alle sine Hustruer meest elskede, hørte han banke paa sin Dør, hvorpaa han reisede sig, aabnede Dørren, og fandt uden for Engelen *Gabriel* med 70 Par Vinger, som vare hvidere end Snee og klarere end Crystall, og tillige med ham det Dyr *Alborak*, som Propheterne pleje at ride paa, naar de ere i GUDs Forretninger. *Alborak* betyder paa Arabisk Liunild, efterdi samme Dyr, efter *Mahomed*s Beskrivelse, løber ligesaa hastig som en Liunild. Saa snart *Mahomed* kom til Dørren, omfavnede Engelen *Gabriel* ham, sigende, at han var nedsendt for at bringe ham til Himmels Herre, hvor han skulde see forunderlige Hemmeligheder, som intet Menneske har været tilladt at see; bad ham derfor stige op paa Dyret *Alborak*. Men samme Dyr, som det ingen Hoverie havde gjort siden Christi Tider, var af langvarig Ørkesløshed og gode Dage bleven saa kaad, at det ikke vilde staae still og lade *Mahomed* bestige sig, førend han maatte love det Sted udi Paradis. Derpaa blev Dyret gandske spag, og førte *Mahomed* i et Øyeblik til Jerusalem. Da han kom til denne hellige Stad, gik alle afdøde Propheter og Helgene ham strax i møde, førte ham ind udi Templet, og begierede, at han vilde bede for dem hos Gud, og derpaa forlode ham. *Mahomed* gik siden ud af Templet, og fandt for sig en Ildstige, hvorpaa han tillige med Engelen *Gabriel* gik op, ladende *Alborak* bunden ved en Klippe, indtil de komme tilbage. Da de vare komne til den første Himmel, og Portneren fik at høre, at det var *Mahomed* GUDs Ven, bleve Porterne strax aabnede. Den første Himmel var af puurt Sølv, hvor han saae Stjerner hænge ved Guld-kiæder, og en hver af dem var saa stor som det Bierg *Naho* nær ved *Mecca*. Saa snart han traadde ind udi samme Himmel, kom ham i møde en gammel Mand, som var vor første Fader *Adam*, hvilken strax omfavnede ham, og *recommenderede* sig til hans Bønner. Lidt længere frem, blev han vaer en stor Mængde af Engler, nogle udi Dyrs, andre udi Fugles Lignelse, og blant dem en Hane, der var hvid som Snee, og saa stor, at han med Fødderne stod paa den første Himmel, og med Hovedet rørte den anden Himmel, som var 500 Dages Reise derfra. Engelen *Gabriel* forklarede alting nøye for *Mahomed*, og sagde ham, at disse Engle vare Menneskers og Dyrs Talsmand hos GUD, og at de som taledede for Menneskerne, havde Menneske-Skikkelse, de som taledede for Dyrene, saae ud, som Dyr, og endelig de som bade for Englene, vare udi Engle-Lignelse. Angaaende den store Hane, da var den Hanernes fornemste Engel, og at, naar GUD om Morgenen efter Sædvane sang en hellig Psalme, stemmede denne Hane i med, og det med et Lyd, som lod sig høre over alt udi Himmelen og paa Jorden, undtagen af Mennesker og Nymphes. Men, naar Dommens Dag er forhaanden, da skal GUD befale den at slutte sine Vinger og tie. *Mahomed* anerkendte troe endnu, at denne Hane er i saa stor Naade hos GUD, at de gemeenligen sige, der er 3 Røste, som GUD finder Behag udi, nemlig 1.) deres, som idelig læse *Alcoranen*, 2.) deres, som om Morgenen bede om Syndernes Forladelse, og endelig denne Hanes Stemme, som GUD altid hører med Fornøjelse. Det er troeligt, at den foromtalte Jøde *Abdias* eller *Abdollah* har forsynet *Mahomed* med den Hane-Fabel, efterdi den er tagen af *Talmudisterne*; thi udi det Skrift *Bava Bathra* af den *Babyloniske Talmud* findes en Historie om en ligeledes stor Engel kaldet *Ziz*, hvilken rekker fra Jorden til Himmelen, og, naar den udstrekker sine Vinger, skiuler Soelen aldeeles og foraarsager Formørkelse. Den *Chaldaiske* Forklaring over Psalmerne siger, at samme Fugl er en Hane.

Men at komme til Historien igien, da fortæller *Mahomed* videre, at han steg fra den første Himmel udi den anden, som er 500 Dages Reise høyer, hvilket Skillerum han setter mellem alle 7 Himle. Der blev Porterne strax aabnede ligesom udi den første Himmel, og Patriarken *Noah* kom ham strax i møde, som *recommenderede* sig til hans Forbønner. Udi denne Himmel, som var af puurt Guld, saae han eengang saa mange Engle som i den forrige, og blant dem een af en overmaadig Størrelse; thi Fødderne stode paa den anden Himmel, og Hovedet rørte ved den tredje.

Derefter kom han udi den tredie Himmel, som var af kostbare Steene, der mødte ham i Indgangen *Abraham*, som ogsaa begierede hans Forbønner. Han fandt udi samme Himmel end større Tall af Engle, end udi den forrige, blant dem een af saadan Storhed, at der var 70.000 Dages Reise mellem begge hans Øyen. Men her røbes besynderlig *Mahomed*s Vankundighed; thi skulde denne Engel være efter *Proportion* saa høy som der var Skillrum mellem hans Øyen, havde han ikke kunnet faae Rum udi denne 3die Himmel, men havde strakt sig langt over alle 7. Samme havde et stort Skriverbord for sig, hvor paa han idelig skrev deres Navne, som skulde fødes, og udslettede deres, som skulde døe, og kaldtes derfor Dødens Engel.

Derfra steg han op udi den fjerde Himmel, som var af *Smaragd*, hvor han udi Indgangen mødte *Joseph*, som ogsaa tilbad sig hans Forbønner hos GUD. Der vare end fleere Engle end udi de forrige, blant andet en stor Engel udi Sørge-dragt, som ynkeligen jamrede sig. Engelen *Gabriel* sagde, at han græd over Menneskets Synder og den Ulykke, de derved styrtede sig udi.

Den femte Himmel, som han kom udi, var af *Diamanter*, der fandt han *Moses*, som iligemaade tilbad sig hans Beskyttelse og Forbønner. Derudi vare ogsaa fleere Engle end i den forrige.

Den siette Himmel var af Karbunkler. *Johannes* den Døbere mødte ham der udi Indgangen, og *recommenderede* sig ligesom de andre. Udi denne Himmel var Englernes Tall dobbelt saa stort som udi den forrige.

Endelig kom han udi den syvende Himmel, som var af Guddommelig Ild, hvor han fandt JESUS Christus; men her begynder *Mahomed* at tale i en anden Tone; thi han siger ikke, at Christus *recommenderede* sig til ham, men at han tilbad sig Christi Beskyttelse, og derved gav tilkiende, at han holdt Christus større end sig selv; thi det er at merke, at *Mahomed* udi Begyndelsen hyklede for de Christne, indtil han blev saa mægtig, at han ikke frygtede dem meere. Heraf kommer det, at paa nogle Steder udi *Alcoranen* han raader sine Tilhængere, at handle vel med de Christne, men udi andre Capitler siger: **slaer dem ihjel, udsletter dem.** Udi denne syvende Himmel fandt han fleere Engle end udi alle de andre Himle tilsammen, og blant dem een saa stor, at han havde 70.000 Hoveder med 70.000 Tunger udi hvert Hoved, og hver Tunge førde 70.000 adskildte Stemmer, hvormed han Dag og Nat lovede Gud. Man merker heraf, at *Mahomed* Lif-tall har været 70, efterdi han bruger det saa tit. Efterat Engelen *Gabriel* havde førdt ham et Stykke frem, undskyldte han sig, ikke at kunde gaae længer, og bad *Mahomed* stige op alleene den øvrige Vey indtil GUDS Throne. Der saae han omsider GUD siddende med 70 Skiul for sit Ansigt; og, da Propheten var kommen ham nær paa tvende Piileskudd, rakte GUD ham Haanden, hvilken var saa kaald, at den trængede sig ind til Marven af hans Rygg. Derefter gav GUD sig i fortroelig Snak med ham, aabenbarede ham sin Villie, og erklærede ham den Fuldkomneste af alle Mennesker. Hvorpaa han forloed Thronen, og under samme Engel *Gabriels* Anførsel begav sig paa Hiemreisen, og kom til *Mecca* igien, efter at han paa denne lange Vey ikke havde anvendt meer end den tiende Deel af Natten.

Da han nu om Morgenen fortaalte Folket denne urimelige Digt, blev han derudover af alle bespottet. Ja hans kiereste Venner og troeste Tilhængere forargede sig saaledes derover, at een efter anden begyndte at vende ham Ryggen, saa at han var bleven gandske forladt, hvis *Abubeker* ikke havde holdet dem tilbage, og vidnet, at alt, hvad *Mahomed* havde fortaalt, var sandfærdigt. Formedelst denne Troe fik han Navn af *Assadik* eller den Retfærdige. Og bliver ingen antagen blant *Mahomedanerne*, med mindre han troer denne Historie. Der er alleene eet Spørsmaal blant dem, om det var en virkelig Reise, eller alleene en Natteaabenbaring, dog de fleeste holde for at det var en virkelig Reise.

Men, førend man kunde faae denne vanskabte og latterlige Historie til Livs, som syntes paa eengang at ville kuldkaaste alting, maatte *Mahomed* bruge alle sine Konster. *Abubeker* maatte derfor, som sagt er, komme til Hielp, og ved sin Myndighed og Veltalenhed gjøre den hæsligste og mesk utroelige Fabel til en sandfærdig Historie. *Mahomed* indførte ogsaa GUD selv vidnende om denne Reises Rigtighed paa adskillige Steder udi *Alcoranen*, saasom udi det Capitel om Stiernene, hvor han lader GUD sværge ved Stiernene, at Historien er sandfærdig, og at ingen burdte disputere om de Ting, han havde seet, saasom de vare Hemmeligheder, hvilke Mennesket ikke kunde begribe.

Her spørge mange, til hvad ende *Mahomed*, som i visse Maader havde naturlig Forstand, udstrøede en Fabel, som han forud kunde see at ville opvække Forargelse. Men der er ingen Tvivl paa, at han jo har sigtet til noget dermed. Hidindtil havde han ikkun givet dem *Alcoranen*, nemlig den skrevne Lov, som han sagde, var ham tilbragt af Engelen *Gabriel*, og at han ikke understod sig at gjøre nogen Forklaring derover, eller at tillegge noget af sit eget. Hvorudover, saa tit man gjorde ham tvivlagtige Spørsmaal, og forlangede Forklaring over et og andet Stykke,

foregav han meget viisligen, at, som *Alcoranen* var skreven af GUD, saa kunde ingen uden GUD giøre Forklaring derover. Men som han var bleven undervised af Jøden *Abdollah*, at Jøderne foruden den skrevne Lov, som GUD havde *dicteret*, havde ogsaa en mundtlig Lov, som paa samme Tid var given *Mosi*, da han taledede med GUD paa *Sinai* Bierg, og at den samme mundtlige Lov ligeledes var af *Mose* forplanted paa hans Efterkommere, og holden udi lige Agt med den skrevne Lov. *Mahomed* derfor, som ikke vilde være mindre end *Moses*, opdigtede dette Eventyr om sin Reise til Himmelen, holdende for, at, hvis han engang kunde indbilde sine Tilhængere, at han havde talet med GUD, skulde han ogsaa let faae dem til at troe, at alle de Ord, han taledede, vare himmelske Sandheder, som ingen Indvendinger taalede, og derfor befries for de mange Spørsaal og *Disputer*, han var plaged med. Han naaede ogsaa sit Ønske derud; da hans Tilhængere havde først faaet denne Himmelreise i Hovedet, saa at hans Ord derefter bleve antagne, som GUDs Ord, og med Flid samlede i de Bøger, kaldet *Sonnah*, hvilke ere blant *Mahomedanerne* i Henseende til *Alcoranen*, ligesom den mundtlige Lov hos Jøderne i Henseende til den skrevne Lov. Heraf sees, til hvad ende denne Himmelreise blev digted, og hvad Virkning den omsider havde.

Jeg har tilforn antegnet, at mange af *Mahomed*s Tilhængere forlode ham, forargende sig paa denne Himmel-Reise. Hans Fiender, som tilforn havde frygted ham, fattede derover Mod, raabte ham ud for en, der gik frugtsommelig med farlige Anslag mod Staden, og jøge saadan skræk udi hans Parti, at hen ved 100 Personer deraf toge Flugten til *Æthiopien*. Efter denne Flugt saae *Mahomed* sig ikke meer udi Stand at forsvare sig mod sine Forfølgere. Men paa den samme Tid, som hans Magt svækkedes udi *Mecca*, formeeredes den udi *Medina*; thi, som der reisede sig store Tvistigheder udi samme Stad blant Indbyggerne, hvoraf nogle vare Christne, andre Jøder, slog en Deel Borgere sig til *Mahomed*, og aflagde Huldskabs Eed til ham. Han lod udi *Mecca* undervise 12 af dem udi den nye Religion, og derpaa skikkede dem som *Apostler* til *Mecca*, for der at prædike hans Lærdom, hvilket de ogsaa gjorde med saadan Iver, at en stor Deel af Borgere bleve *Mahomedaner*.

Da *Mahomed* fik Tidende om denne Fremgang udi *Medina*, lavede han sig til at forlade *Mecca*, hvor hans Modstandere voxede meer og meer til, og endelig besluttede at lægge Haand paa ham. Han befoel derfor alle sine Tilhænger, at flygte til *Medina*, hvilket ogsaa skeede, og fulgte han selv tillige med *Abubeker* dem efter. Da Rygtet om denne Flugt spreedede sig ud over Staden, skikkede man strax Partier efter dem, hvorudover *Mahomed* maatte skiule sig i en Huule, til Faren var over. Endeligen kom han til *Medina*, hvor han af sine Venner med Glæde blev imodtagen. Ingen Skribent melder noget om disse Venner, enten de vare Christne eller Jøder: alleene det 5te *Capit.* af *Alcoranen*, som kom for Lyset strax efter *Mahomed*s Ankomst til *Medina*, synes at vise, at han blev didhen kalden af Christne; thi Ordene ere disse: **Du skal finde Jøderne store Fiender af de rette Troende [Muhammedanerne], men de Christne skal have Venskab for dem; thi de have Præste og Munke, som ere ydmyge, og som have deres Øyen fulde af Taare, naar de høre tale om den Lærdom, som GUD har indskydet dig.** Hvoraf kand sees, i hvilken elendig Tilstand Christendommen da var udi, efterdi de Christne sammesteds saa let antog *Mahomed*s urimelige Lærdom.

Mahomed satt sig saaledes ned udi *Medina*, og forblev der indtil sin Død, hvorfor Staden forandrede sit Navn, og i steden for *Yathreb*, som var dens gamle Navn, blev kalden *Medina Talnapi*, det er, Prophetens Stad, eller slet og ret *Medina*, som den endnu heder. Fra denne *Mahomed*s Flugt begynder det store Aarstall hos *Mahomedanerne*, kaldet *Hegira* eller Flugt. Men dette kom ikke udi Rigtighed, førend under *Omar* den 3die *Saraceniske* Konge, hvilken bevæged af en Gields Tvistighed imellem tvende Borgere, som var vanskelig at dømme udi, efterdi Gields-Brevet intet *Datum* havde, forordnede dette store Aars-Tall, som i agt tages endnu blant *Mahomedanerne*, ligesom Aarstallet fra Christi Fødsel blant de Christne.

Førend dette Aarstall blev satt, regnede Araberne deres Aar fra *Elephanten* og den ugudelige Krig. Aarsregningen fra *Elephanten* har saadan Oprindelse. En *Æthiopisk* Prinds, for at hevne sig over Indbyggerne udi *Mecca*, efterdi de havde vanhelliget en Christen Kirke, beleired *Mecca*, og havde i Sinde at ødelegge det navnkundige Tempel sammesteds; men af Mangel

paa Levnetsmidler maatte ophæve Beleiringen. Fra denne Krig derfor, hvorudi deres Tempel var trued med Undergang, have *Araberne* regned deres Aarstall; og, saasom den *Æthiopiske* Prinds havde mange *Elefanter* udi sin Krigshær, blev den Feide kaldet *Elephant-Krigen*, og Aaret *Elephant-Aaret*.

Den ugudelige Krig, hvorfra det andet Aarstall regnes, haver sit Navn af en blodig Feide imellem de *Korashiter* og *Kaifalaniter*. Den blev kaldet ugudelig, efterdi den blev fortsat end ogsaa udi de Maaneder, som man uden Ugudelighed ikke kand føre Krig; thi *Araberne* havde 4 hellige Maaneder udi Aaret, nemlig *Moharran*, *Rajeb*, *Dulkaada* og *Dulhagha*, udi hvilke Maaneder ingen Krig maatte føres, saa at om en mødte sin Faders eller Broders Morder paa Veyen, maatte han ikke hevne deres Død i een af de Maaneder. Saadanne vare de *Arabiske* Aarsregninger for *Hegira* eller *Mahomeds* Flugt. Men fra *Omars* Forordning haver det eeneste Aarstall været fra *Hegira*.

Det første *Mahomed* foretog, efter at han havde fæsted Boepæl udi *Medina* var at gifte sin Dotter *Fatima* med sin Fætter *Ali*. Samme *Fatima* var avled med hans første Hustrue *Cadigha*, og var den eeneste af hans Børn, som overlevede ham. Hvormeget *Mahomed* elskede hende, kand sees deraf, at han gemeenligen pleyede at sige, at der blant Mandfolk havde varet mange fuldkomne, men blant Qvinder ingen uden de fire, nemlig *Asiah*, *Pharaonis* Hustrue, *Maria Christi* Moder, *Cadigha* hans egen Hustrue, og *Fatima* hans Dotter. Af denne *Fatima* nedstamme alle de, som udgive sig for at være *Mahomeds* Blodsforvantere.

Her begyndte nu *Mahomed* at forandre sin Opførsel. Han havde udi 13 Aar søgt at forplante sin falske Lærdom ved Prædikener. Men nu blottede han sit Sværd, og anvendte de øvrige 10 Aar, han havde tilbage at leve udi, paa at udbrede sit Navn ved Magt: thi, medens han havde prædiget udi *Mecca*, havde han idelig været plaged med *Disputer* og Spørsmaal, hvilke, naar han dem ikke tilstrækkelig kunde besvare, ofte bragte ham udi Foragt blant hans Tilhørere. Hvorudover, for at blive befriet for deslige Plager, han holdt det sikrere for sig at gaae frem med Sværdet udi Haanden, end med *Alcoranen*, befoel derfor sine Tilhængere at bevæbne sig, og at omkomme alle dem, som ikke vilde antage hans Lærdom, med mindre de beqvemmede sig til at betale aarlig Skatt. Af denne Forordning finder den skik, som endnu i agt tages blant *Mahomedanerne*, at alle de, som vil boe udi deres Lande uden at antage deres Troe, betale en aarlig Skatt, som til Straf for deres Vantro, og kaldes den skat endnu udi Tyrkiet *Scharach*.

Derpaa lod han opreise sin Standard, som han gav til sin Morbroder eller Farbroder *Hamza*, til hvilken han havde mest tillid, og indrullerede sig hans Tilhængere under samme Anfører. Det første Tog skeede mod en *Caravane* fra *Mecca*, mod hvilken *Hamza* blev skikket med 30 Hæste for at udplyndre den samme. Men, som bemeldte *Caravane* befandtes alt for stærk, maatte han tage Flugten, og med uforretted Sag forføye sig til *Medina* igien. Aaret derefter gik *Mahomed* udi Marken med meer end 300 Mænd, for at overrumple en anden rig *Caravane*, som gik fra *Mecca* til Syrien. Samme *Caravane*, skiøndt den var bedækket af 1.000 bevæbnede Mænd, dristede han sig dog at angribe. Efter en haard Trefning erholdt han en fuldkommen Seyer, og erhvervede stort Bytte. Men samme Bytte opvakte stor Tvistighed blant hans Folk; thi, saasom hans Krigshær bestoed af tvende slags Folk, nemlig af dem, der havde fuldt ham paa Flugten fra *Mecca*, og dem, som han havde hvervet siden udi *Medina*, og det eene Parti skattede sig høyere end det andet, saa forlangede et hvert Parti Broderlodd af Byttet. Hvorudover *Mahomed*, for at bringe dem til Forlig, sammenskrev det 8de Capitel af *Alcoranen*, hvorudi han tillagde sig selv den 5te Deel af hvad Bytte, som udi Krig blev forhverved, og befoel, at de øvrige skulde deeles lige imellem Folkene.

Denne Seyer bestyrkede ikke lidet Prophetens Sager. *Mahomed* selv bryster sig deraf udi *Alcoranen*. og siger, at GUd udi Slaget skikkede ham 3.000 Engler til hielp, hvilket er vanskeligt at troe, endeel, efterdi ingen saae disse Engle uden *Mahomed* selv, endeel ogsaa, efterdi de hellige Skrifter vidne, at GUDs Engle ere skabte til langt andre Forretninger, end at plyndre rejsende Folk, og at tage Klæder og Guldbørser [punge] fra ærlige Kiøbmænd; saa at, om *Mahomed* har seet ret, kand det ikke have været andet end onde Engle. Saaledes blev den

Mahomedanske Troe forplanted med Tyverie og Rann mod egne Medborgere, og Røven og Plyndren maa regnes blant himmelske Jertegn. Hvo skulde troe, at en Lærdom, der har haft saadan Begyndelse, kunde have saadan Fremgang, og være holden ved lige og forsvaret med saadan Nidkierhed indtil disse Tider? Deslige Forretninger skeede dog udi største Andagt, med Bønner for og Lovsange efter hvert Slag, og kand derfor lignes med den Andagt, som *Comineus* tillægger Kong *Ludwig XI*, hvilken, naar han vilde hemmelig omkomme nogle af sine Undersaatter, for at bemægtige sig deres Gods, tilbad sig paa sine blotte Knæ Himmels Bistand dertil, og lovede Jomfrue *Maria* en Deel af Byttet. Det artigste er, at de af *Mahomed*s Hær, som omkomme udi Slaget, bleve holdne for Martyrer. Thi den Arabiske Skribent *Elmancin*, som tilstaaer selv, at *Mahomed* gjorde dette Tog for at udplyndre *Carravanen*, siger: *Ex Musliminis verò tanquam Martyres occubuerunt* 14. Det er, af de *Muselmanner* omkomme 14, som Martyrer, efterdi de døde udi deres hellige Forretninger, som Røvere og Stimænd.

Udi dette Aar forandrede *Mahomed* den saa kaldte *Kebla*, det er, det Sted, hvortil de Troende vendte deres Ansigter, naar de gjorde deres Bønner; thi det havde altid været en Sædvane blant alle *Secter* i Østerlandene, at vende deres Ansigter til en vis Part af Verden, naar de bade, saasom Jøderne mod *Jerusalem*, *Araberne* mod *Mecca*, *Sabæerne* mod Nordstjernen, *Persianerne* mod Solens Opgang. *Mahomed* havde udi Begyndelsen befaled, at hans *Disciple* skulde vende deres Ansigter mod *Jerusalem*; men, som han siden fornam, at *Araberne* ikke kunde glemme den Ærbødighed, de havde for Templet udi *Mecca*, og at han kunde gjøre sig behagelig for sine Medborgere, hvis han blev ved at holde samme Tempel udi Agt og Ære, befoel han sine Tilhængere at vende sig mod *Mecca*, og beskikkede Templet sammesteds, som paa Arabisk var kaldet *Caaba*, det er firekantet, at være det fornemste Sted til den *Mahomedanske* Gudsdyrkelse, og hvorhen alle hellige Pillegrims Reiser skulde skee, som tilforn havde været brugeligt. Der meenes, at han gjorde denne Forandring ogsaa endeel af Had til Jøderne. Men mange af hans Tilhængere forargede sig derover, og forlode hans Partie, saasom de merkede, at han vaklede udi sin Lærdom. For at stadfæste denne Troes-Artikel, og at bevise det *Meccanske* Tempels Hellighed, sammensmeddede han en Hob Fabler, foregivende, at bemelte Tempel havde allerførst været bygget udi Himmelen, og beskikked til Gudsdyrkelse for Englene, og at *Adam* siden der havde tilbudet GUD, da han var i Paradis, som Mahomedanerne holde for at have været udi Himmelen; men, da *Adam* var stødt ned udfra Paradis paa Jorden, havde han bedet GUD at forunde sig et Tempel paa Jorden efter forbemeldte himmelske Tempels Lignelse, og at GUD havde bønhørt ham derudi, og ladet bygge det *Meccanske* Tempel lige under det Himmelske. Derudi havde Fædrene for Syndfloden øvet deres Gudsdyrkelse; men, da det ved Syndfloden var bleven nedkasted, havde GUD befaled *Abraham* at bygge det op paa nye igien, og viset ham Afrisningen udi en Aabenbaring. *Abraham*, og *Ismael* dyrkede saaledes GUD sammesteds. Men efter deres Død faldte Efterkommerne til Afgudsdyrkelse, og Templet blev vanhelliged. Hvorudover han, nemlig *Mahomed* nu vilde rense det igien, og sætte det i forrige Hærlighed.

Saaledes forskaffede *Mahomed* sig de *Meccanske* Borgeres Gunst, ved at holde deres navnkundige Tempel udi hævd, og ved at forordne, at de sædvanlige Pillegrimsreiser skulde skee til *Mecca*, ligesom i de Hedniske Tider; thi, som det *Meccanske* Tempel var udi samme hellige Anseelse hos *Araberne*, som det *Delphiske* blant Græker, saa pleyede alle Stammer aarligen at komme didhen for at aflegge deres Andagt, hvilket forhvervede Staden baade Anseelse og Rigdom; og, som den *Mahomedanske* Lærdom har oversvømmet de tre Verdens Parter, kommer der aarlig en ubeskrivelig Mængde Pillegrimme fra alle Jordens Kanter didhen, hvilket gjør *Mecca* til een af de rigeste Stæder udi *Asien*.

Udi dette Aar indstiftede ogsaa *Mahomed* den Maaned *Ramadan*, som er Mahomedanernes Faste; thi, da han kom til *Medina*, og saae, at Jøderne sammesteds fastede den 10de Dag udi deres første Maaned, som var *Tisri*, spurde han, hvad det skulde betyde; og, da ham blev svaret, at det var en Faste forordnet af *Mose*, svarede han, at *Moses* var ham nærmere end dem, og strax forordnede en Faste den 10de Dag udi den Maaned *Moharram*, som er den første Maaned udi det Arabiske Aar. Men denne Forordning varede ikke længe; thi, som Jøderne satte sig ivrig op imod hans Lærdom, og plagede ham med adskillige Spørsmal, som

han ikke kunde besvare, afskaffede han af Forbittrelse den Faste, som han havde laanet af samme Folk, og, for at vinde de Christnes Gunst, beskikkede den heele Maaned *Ramadan*, som samme Aar faldt ind med de Christnes *Martio*, til en stedsevarende Faste; dog paa det han ikke skulde beskyldes ogsaa at have laanet denne Faste, foregav han at det første *Capitel* af *Alcoranen* var ham skikkede af Himmelen udi *Ramadan*, og at han derfor til dets Erindring indviede denne Maaned til hellig Andagt. Samme *Ramadan* haver sit Navn af Heeden, saasom den altid faldt ind paa den heedeste Tiid om Sommeren hos *Araberne*, da Aarene vare anderledes indrettede, end de nu omstunder ere; thi *Araberne*, endskiøndt de alletider have regnet Aaret efter Maanens Gang, saa havde de dog deres Maaneder paa visse Aarets Tider, eftersom de lagde 7 Maaneder til 19 Aar, ligesom Jøderne, og derved bragte dem til Sole-Aar. Men, som *Mahomed* holdt det for en Ugudelighed at forlænge Aaret, saa har han ladet det gaae efter Maanens Gang, hvorved et Aar kommer 11 Dage tiligere end et andet, og forarsager, at Maanederne og de Feste, som falde ind derudi, ingen vis Aarets Tiid have, men udi 33 Aar løbe Vinter, Sommer, Høst og Foraars igiennem. Den øvrige Tid af Aaret anvendte *Mahomed* paa at røve og plyndre Indbyggerne omkring *Medina*.

Det vilde blive for vitløftigt at opregne alle de Feltslag, som udi *Mahomed*s Tid holdtes af denne nye *Sect*; iligemaade all den Røven og Plyndren, som blev øved. Jeg vil ikkun alleene sige dette, at *Mahomed*, endskiønt han var undertiden ulykkelig [=uheldig], saa dog vandt han de fleeste Feltslag, saa at *Araberne*, som tilforn var et u-anseeligt Folk, begyndte at forhverve sig et stort Navn, og med Tiden bleve anseede, som de allerstridbareste Folk, der ingen kunde staae imod. Saa at de *Constantinopolitanske* Keisere, hørende om deres Fremgang, spaaede forud Keiserdommets Undergang. De Religions *Principia*, som *Mahomed* indprentede sine Tilhængere, nemlig, at det var GUDs Sag, de stridede for, og at hvo som døde med Sværdet i Haanden, gik lige ind udi Paradis; iligemaade, den sterke Meening de havde om Skiebnen, at ingen kunde omkomme udi Feltslag, med mindre han var beskikkede at døe samme Tid, hiulpe fornemmelig til at gjøre dem saa stridbare. Slige Religions *Principia* forarsagede ogsaa fordem her udi Norden, at ingen kunde staae de Nordiske Folk imod, eftersom Odin fradømte fast alle dem Himmerig, der døde paa deres Sotteseng, uden nogle faae, der under en Soldats eller Rytters Vinger kunde blive indladene. Mange snedige Lovgivere have i agt taget det samme, og derudover af de feigeste Folk ofte have giordt de allerskridbareste. Deraf kand man slutte, at Indbyggerne paa de *Marianske* Øer maae være slette Stridsmænd, efterdi de troe, at de som døe udi Strid, blive fordømte. Men jeg maae begive mig til *Mahomed* igien.

Det ulykkeligste Slag, som *Mahomed* holdt, var det, som gemeenligen kaldes af *Ohud*, hvilket syntes gandske at ville ødelegge denne nye opspirede *Sect*; thi en vis *Arabisk* Herre, for at hevne en Skam, som ham Aaret tilforn var overgaaed, rykte mod *Mahomed* med 3.000 Fodfolk og 200 Ryttere. Den samme bemægtigede sig det Bierg *Ohud*, hvoraf han saaledes plagede sin Fiende, at *Mahomed*, hvorvel hans Krigshær bestoed ikkun af 1.000 Mænd maatte vove et Feltslag, for at drive ham fra samme Bierg. Udi dette Slag tabte *Mahomed* en Hob af sine Folk tillige med Anføreren *Hamza*. Han selv blev farligen saared paa adskillige Steder, og havde omkommet, dersom ikke andre i Tide havde kommet ham til Hielp.

En Mand, der paastoed at føre GUDs Krige, og at have heele Skokke af GUDs Engle til sin Tieneste udi hvert Feltslag, kunde da ikke andet end geraade udi stor Forvirrelse, saasom han ikke vidste hvad Fane han skulde sætte paa denne Forliis. Nogle spurde, hvorledes det kunde være mueligt, at Herrens Prophet saaledes vendede Ryggen for vantroende Folk: andre knurrede over deres Venner og Paarørende, som vare omkomne i Slaget. For at stille de første tilfreds, hittede han paa saadant Svar, nemlig, at GUD havde tilstedet dette Nederlag formedelst nogle Synder, og for at skille de Gode fra de Onde. Og for at dempe de sidstes Klagemaal, opdigtede han den Lærdom om Skiebnen, sigende, at, eftersom GUD har foreskrevet alle Mennesker en vis Leve-tid, saa skulde alle de, som omkommes udi Slaget, have døed udi deres Huuse, og efterdi deres Timeglas var udrundet, saa var det nyttigst for deres Salighed, at de døde stridende for Troen. Denne Lærdom om Skiebnen, efterloed han ikke at prædike siden ved alle Leiligheder, saa at *Mahomedanerne* siden troede, at, endskiøndt deres Huuse stoede udi Brand, var det daarligt at ville redde sig med Flugten. Saa vidt gik aldrig de gamle

Stoici med deres Lærdom om skiebnen, saa derfor *Fatum Mahometanum* er det sterkeste af alle.

Medens *Mahomed*s Krigshær havde at bestille med adskillige Krigstog, opreisede sig en farlig Tvistighed blant de fornemste af hans Folk udi Drukken, saa at de stoede færdige til at gaae løs paa hinanden. For at forekomme slige U-leiligheder, lod han forbyde Viin og Spill, og til den ende opdigtede den Fabel om de to Engle, *Arut* og *Marut*, hvilke ophidsede af formegen Viin, vilde tage en Kone med Vold. Men samme Kone loed som hun vilde beqvemme sig til deres Villie, dersom de først vilde føre hende ind paa nogen Tid udi Paradis. De forliebte Engle tilstoede hende saadant. Men da hun kom udi Paradis, indgav hun en Klage over dem til GUD; hvorudover hun formedelst sin Kyskhed blev forvandelt til en Morgenstjerne: men Englene bleve ophængte ved Beenene udi en Eeg ved *Babylon* indtil Dommens Dag. Nu kostede det ikke *Mahomed* meer at binde *Araberne* de hæsligste og meest vanskabte Fabler paa *Ærmene*, efter at de allerede havde faaet Tanker om hans Hellighed.

Busbeqvius og *Ricaud* fortæller, dette Forbud at være skeed ved anden Leilighed; nemlig, at da *Mahomed* engang fandt udi en Forsamling nogle af sine Venner, som havde drukket en føye Viin, og derudover var blevne meget lystige og venlige, prisede han Viinens Dyd, som den der gjorde god Virkning hos Menneskerne; hvorpaa han fortsatt sin Reise: men, da han kom tilbage igien, og fandt de samme udi stor Trætte og Klammerie, eftersom de havde faaet formeget at drikke, fordømte han Viinen igien, og forbød strengelig dens Brug til sine Tilhængere. Heraf kommer det, at ingen nidkier *Mahomedan* indtil denne Tid drikker Viin; og har man haft Exempel paa, at een og anden skinhellig Øvrighed har ladet overalt *confisqvere* saadan GUDs Gave, og kaste den i Stranden. *Mahomed* gik herudi saa vel som i andre Ting aldrig Middelveyen, ellers havde han alleene forbudet Viinens Misbrug. Man har des meer Aarsag at forundre sig over denne Forordnings Daarlighed, efterdi det er alle *Mahomedaner* tilladt at bruge adskillig anden Drik, som er langt sterkere, indtil Opium, som gjør Folk galne og forvirrede, og paa hvis selsomme og skadelige Virkninger *M. Chardin* udi hans Persianske Reise-Beskrivelse fremfører forunderlige Exempler.

Om Viinens Brug taler *Mahomed* saaledes udi det 5te Cap. af *Alcoranen*: **Forlader Viin og Spill, adlyder Gud og hans Prophet.** Ellers giver dette Forbud tilkiende, hvor stor *Mahomed*s Myndighed var, eftersom han dristede sig at udrødde det, som var den største Vellyst blant *Araberne*.

Aaret derefter blev *Mahomed* indvikled udi en farlig Krig, kaldet Gravens Krig; thi adskillige Arabiske Stammer sammenrottede sig sammen mod ham, og bragte en Krigshær af 10.000 Mænd paa Beenene. *Mahomed* turde ikke vove sig at levere Feltslag til saadan stor Magt, og derfor forskandsede sin Hær ved en dyb Grav, hvorudaf Krigen har faaet sit Navn. Efterat han der længe havde været beleired, udfordrede en fornemme *Korashit* een af *Mahomed*s Hær til Eenekamp. Ham gik *Ali* i møde, og fældede ham, hvorpaa der kom en Frygt blant Fienden, saa at den heele Krigshær gik fra hinanden, og forløsende *Mahomed* fra en af de største Farer, han nogen Tiid havde været udi.

Derpaa førde *Mahomed* adskillige lykkelige Krige, hvilke bragte ham udi saadan Anseelse, at Indbyggerne udi *Mecca*, da de saae ham med een Krigshær nærme sig til deres Stad, betænkede sig ikke paa at indgaae en Stilstand med ham. Efterat han havde faaet denne mægtige Stad af Halsen, lod han af de Fornemste i hans Krigshær hylde sig til Konge nær ved *Medina* under et Træ; hvilket Træ saavel *Mahomedaner* som Christne sige, strax derpaa at være bortvisned; men enhver gjør sig Betænkning derover sin Religion til Fordeel.

Efterat Stilstand og Venskab var giordt med *Mecca*, befoel *Mahomed* sine Tilhængere at gaae Pillegrims Gang til samme Stad, og det af samme politiske Aarsag, som at han forordnede dem at holde det *Meccanske* Tempel udi *Ære*; thi det var ham meget magtpaaliggende at forbinde sig denne mægtige Stad, hvis Rigdom og største Indkomster bestoede udi slige Pillegrimsgange, hvilke om han havde afskaffet, havde han giordt sig samme Stads Indbyggere

til ævig varende Fiender. Jeg har tilforn anført den Fabel han opdigtede om Templets Hellighed. Her, for at bestyrke den Forordning han gjorde om Pillegrimsreiser, foregav han, at GUd havde befalet *Abraham* og *Ismael*, at der aarlig skulde skee Pillegrims gang til *Mecca*, hvilken Befalning Araberne havde længe taget udi agt, og komme eengang om Aaret til *Mecca*, for at tilbede den sande GUd, ligesom Jøderne komme siden 3 gange om Aaret til *Jerusalem*, for der at helligholde de 3 store Feste. Men, som *Araberne* forfaldte siden til Afguderie, og bleve ved at gjøre slige aarlige Reiser for at tilbede deres falske Guder, saa havde *Mahomed* Befalning af GUd at sætte disse Pillegrimsgange paa forrige hellige Fod igien.

Her er besynderlig at merke, som tiener til den *Saraceniske* Histories Oplysning, at *Mahomed*, da han antog Kongelig Værdighed, skildte sig derfor ikke ved sin forrige Titel af ypperste Præst og Hoved for *Religionen*, men forplantede den paa hans Efterkommere, hvilke regierede siden under den Titel af *Calipher*, ligesom de Jødiske Konger af det *Maccabæiske* Huus vare Konger og ypperste Præste paa eengang. *Caliphernes* præstelige Embede bestoed udi at forklare *Mahomeds* Lov, at beskikke alle Religions Sager, iligemaade selv at forrette Gudstiennesten, at bede og prædike udi deres Templer. Udi saadan Tilstand vare *Calipherne* længe, og som Konger og ypperste Præste erobrede mange store Lande og Riger. Men Statholderne udi *Provincierne* begyndte tid efter anden at tiltage udi Myndighed, og endelig 325 Aar fra *Hegira* eller *Mahomeds* Flugt bemægtigede sig Kongelig Myndighed, saa at enhver af dem blev Konge udi sin *Provintz* hvorudover *Calipherne* intet blev tilbageladt uden Skyggen og det blotte Navn af det, som de tilforn havde været.

Thi, endskiøndt de, som havde anmasset sig Kongelig Myndighed, lode siden see en slags Lydighed og udvortes Underdanighed mod *Calipherne*, som til hellige Personer, ligesom *Roman-Catholske* Potentater til Paverne; og, endskiøndt de lode udi Templerne bede for dem, ja sætte deres Navne for sine egne, ret ligesom de endda ikke vare uden deres Statholdere: saa dog udi Statsager bevise de dem ingen virkelig Lydighed, men tvertimod satte dem ofte af og andre igien ind udi deres Sted, ligesom de funde for got, og var det de Statholdere, der havde bemestret sig *Bagdad*, *Caliphernes Residentz*, der øvede saadan Magt. Saadan Tilstand varede, indtil *Tatarene* oversvømmede Morgenlandene, hvilke gjorde Ende paa *Caliphernes* Myndighed, og reent udslettede deres Navn. Og har siden den Tid en hver *Mahomedansk* Potentat beklædet andre geistlige Personer med den hellige Myndighed, som tilforn var hos *Calipherne*: saaledes er der en *Mufti* udi Tyrkiet, og en *Seder* eller *Sader* udi *Persien*; men de samme ere Kongerne gandske underdanige, og maa blindt efterkomme deres Befalninger, enten de stride med *Mahomeds* Lov eller ey.

Efterat *Mahomed* havde fuldfærdiged sit Tempel til *Medina*, forrettede han selv Tienesten, og prædikede udi samme Tempel, saa ofte han var tilstede. Udi Førstningen havde han ikke uden en Pæl i Jorden, eller Stubben af et Palmetræe, hvorpaa han heldede sig. Men saa snart han havde antaget Konge-Titel, lod han oprette en Prædikestoel, hvorudi var et Sæde. Af denne Prædikestoel betienede han sig siden i Steden for bemeldte Pæl. Det er uden Tvivl denne Bielke de meene, som blant *Mahomeds* Mirakler opregne dette, at en Pæl sukkede for ham. Maa skee Fabelen er reiset sig af et poëtisk Indfald; nemlig, at Pælen sukkede af Bedrøvelse over det at *Mahomed* forlod den, hvilket nogle have forstaaet efter Bogstaven. Den Prædikestoel *Mahomed* lod oprette, havde da kun 2 Trappetrin, men en af hans Efterkommere ved Navn *Moavia* lagde 4 Trin dertil, saasom han for sin Fædme alletider maatte prædike siddende, hvorudover af Fornødenhed Prædikestoelen maatte forhøyes, at han kunde høres af Folket. Udi den Stand, som *Moavia* lod den indrette, findes den endnu udi Templet til *Medina*.

Efterat *Mahomed* havde erobret den Stad *Chaibar*, og skulde holde Aftens-Maaltid hos en af de fornemmeste Borgere sammesteds, lod *Zainab* Dotteren i Huset komme Forgift udi en Lammefierding, som skulde sættes for Propheten. Det er om denne Lammefierding de tale, som tilskrive *Mahomed* Mirakler, nemlig, at den advarede ham om Giften. Men denne gode Lammefierding maatte været saa høflig at advare ham derom i tide; thi *Basher*, en af hans Venner, som spisede noget stærkt [hurtigt] deraf, faldt straks død til Jorden, og *Mahomed*, endskiøndt han af Smagen fattede Mistanke, og strax udspyttede det Stykke han havde faaet i

Munden, saa dog fik han deraf sin Hælsott; thi han havde aldrig Helbred siden den Tiid, og døde 3 Aar derefter. Da man spurde denne Pige, hvi hun saaledes havde handled med *Mahomed*, svarede hun, at hun havde Lyst at forsøge om han var Prophet; thi sagde hun: hvis han er Prophet, kand han let forud sige, at der er Gift udi Kiødet, og i saa Maade lider han intet; men hvis han ikke er Prophet, da kand man ikke gjøre Verden større Tieneste, end at befrie den fra en Tyran og Bedrager.

Mahomeds Magt voxede daglig til; han var allerede Mester over en stor Deel af Arabien, og havde en Krigshær af 10.000 Mænd paa Beenene; den største Deel *fanatiske* Folk, der gemeenligen agte deres Liv kun lidet. Anførerne vare ogsaa af samme Surdey, og derhos tillige af mange Tog havde naaet stor Krigs-Erfarenhed. Hvorudover han endelig besluttede, at i Verk stille sit store Forsæt, han længe havde gaaet frugtsommelig med, nemlig at bemægtige sig den hellige Stad *Mecca*, som han havde udvalgt til den Mahomedanske Troes Sæde. Han rykkede mod samme Stad med saadan Hast, at han allerede stod ved Porterne, førend Indbyggerne havde Kundskab om hans Ankomst. Herudover, saasom de ingen Tiid havde at lave sig til Modstand, funde de sig tvungne til at overgive Staden: udi hvilken, da *Mahomed* havde giordt sit Indtog, lod han omkomme dem, som med størst Iver havde satt sig imod hans Lærdom. Alle de andre underkastede sig hans Herredom, og antog hans falske Troe. Derpaa tog han sig for at rense *Caaba*, eller det hellige Tempel fra Afguds Billeder, som der vare, og at indvie det paa nye; saa det samme er nu for Mahomedanerne, ligesom Jerusalems Tempel for Jøderne.

Efterat *Mahomed* havde erobret *Mecca*, og ødelagt dens Afguder, rottede en stor Hob Arabiske Stammer sig sammen, for at gjøre det yderste Forsøg mod denne tilvoxende Magt. *Mahomed* gik dem med 12.000 Mænd i møde, og begge Krigshærene komme udi Trefning sammen udi den Dal *Hoima* mellem *Mecca* og *Tarif*. Udi den første Træfning bleve *Mahomeds* Folk, hvorvel stærkere udi Tall, slagne og drevne lige til Murene af *Mecca*. *Mahomed* tilskrev denne Forliis den alt for store Tillid, de havde haft til deres store Mængde, samlede sine adspredte Folk tilsammen igien, og leverede med større Agtsomhed Fienden et andet Feltslag, hvorudi han erholdt en fuldkommen Seyer, og derpaa oversvømmede heele Arabien, ødelagde allevegne Afguds Templerne, og forplantede sin nye Lærdom uden Modstand.

Efterat han saaledes havde undertvunget sig fast heele Arabien, vendede han sine seyerrige Vaaben mod Syrien, hvor han erobrede adskillige Stæder, og gjorde sig adskillige Førster skatskyldige, og var dette det sidste Tog, *Mahomed* gjorde; thi han var nu bleven saadan Skræk for alle hans Naboer, saa at ingen turde dukke meere op mod ham, men de øvrige Araber, som endnu ikke havde prøvet hans Styrke, overgave sig godvilligt hans Herredom, og antog hans Lærdom. Derpaa gjorde han Anstalt til en Pillegrims Gang til *Mecca*, hvilken gik for sig med stor Stads og Høytidelighed. Der fandtes en utallig Mængde af alle Slags Folk fra alle Kanter udi Arabien, for at see deres nye Herre og Prophet. Han undervisede dem udi sin falske Lærdom, og derpaa reisede til *Medina*. Denne Pillegrims Reise kaldes Afskeds Reisen, efterdi det var den sidste, han gjorde.

Men han blev mod Enden af sit Liv indviklet udi adskillige uformodentlige Uroeligheder, som ikke bleve dempede uden længe efter hans Død; thi adskillige Araber, saasom de havde merket, at han under det skin af Prophet havde anmasset sig Kongelig Værdighed, begyndte at tænke ved sig selv, om den samme Vey ikke ogsaa kunde staae dem aaben. Een ved Navn *Mosoilema* foregav til den ende, at han lige saa vel, som *Mahomed* havde Befalning af GUD at udrødde Afgudsdyrkelse, og undervise det menneskelige Kiøn. Den samme lod ogsaa komme for Lyset sin *Alcoran*, og fik et stort Anhæng af den gemeene Almue. Heraf kommer det, at *Mahomedanerne* kalde ham *Mosoilema*, Bedrageren, og have hans Navn udi Vederstyggelighed. Efter ham opstoede adskillige andre, som iligemaade fik Anhang, og erobrede adskillige Stæder; men ingen af dem havde *Mahomeds* Lykke; thi den eene efter den anden blev overvunden, og deres Lærdom undergik tillige med deres Herredom.

Efter hans Tilbagekomst til *Medina* begyndte han at aftage, og hans Kræfter forgik ham daglig, hvilket tilskrives den Gift, han for 3 Aar siden fik udi *Chaibar*. Han blev endelig tvungen til at

søge Sengen, og døde efter en Svaghed af 13 Dage. Hans Svaghed begyndte med en Feber, som endelig bragte ham udi Raserie. Udi denne Raserie begierede han Pen og Blek, foregivende, at han vilde skrive en nye Bog, som skulde hindre hans Tilhængere at falde udi Vildfarelse. Men *Omar* vilde ikke tilstede saadant, sigende, at man havde nok udi *Alcoranen*, og at *Mahomed* var saa syg, at han vidste ikke, hvad han sagde, hvorudover det var at befrygte, at han kunde *dictere* noget, som Efterkommerne vilde drive Spott med, ligesom *Alcoranen* var skreven saa fornuftig, at enhver *Febricitant* udi Raserie ikke kunde væve noget sammen af lige saa god Sammenhæng. Men adskillige andre af de nærværende holdte for, at man burte lade Propheten derudi have sin Villie, og ønskede, at saadan Bog blev skreven. Saa der oprejste sig derudover stor Tvistighed blant hans *Disciple*, hvoraf nogle holdte med *Omar*: andre derimod havde anden Meening. *Mahomed* blev derover fortrydelig, befoel dem at gaae ud, efterdi de havde ikke meere Ærbødighed for ham, end at de turde mundhugges saaledes udi hans Nærværelse. Saaledes blev denne Bog ikke skreven, hvilket nogle *Mahomedaner* have siden holdet for en stor Ulykke. *Mahomed* klagede sig idelig udi sin Svaghed over det forgiftede stykke Kiød, han havde faaet til *Chaibar*, og sagde til alle dem, som besøgte ham, at han siden den Tid stedse havde følet Virkning deraf, og lidet stor Pine, besynderlig fra den Tid, han havde maatt søge Sengen. Da *Bashars* Moder, som omkom af samme Forgift, besøgte ham paa hans Yderste, raabte han: **O *Bashars* Moder! det stykke Kiød, som jeg smagede til *Chaibar* med Eders Søn, bryder nu mit Lives Traad.**

Hans Død opvakte stor Forvirrelse blant hans Tilhængere. Mange kunde ikke faae udi deres Hovet, at han var død: thi, sagde de, **hvorledes kand den døde, som skal bære Vidnesbyrd om os hos GUD? det kand ikke være. Han er ikke død; men alleene skiuled til en Tid, og han vil komme til os igjen, ligesom JESUS til sine Disciple, efter at de troede ham død.** Derudover løbe de i Hobetall til Porten af Huuset, hvor han laae, og raabte: **Begraver ham ikke; thi GUDs Apostel er ikke død.**

Af denne Tanke var ogsaa *Omar*. Han blottede sit Sværd, og svor, at, hvis nogen understoed sig at sige, at *Mahomed* var død, skulde han hugge den samme udi smaa Stykker; thi, sagde han, GUDs Apostel er ikke Død, men han er ikkun bortvegen til en Tid, ligesom *Moses Amrams* Søn forlod Folket paa 40 Dage, og siden kom tilbage igjen. For at stille denne Forvirring, traade *Abubeker* frem, og sagde: **tilbeder I *Mahomed* eller *Mahomed*s GUD, hvis I tilbede *Mahomed*s GUD, da er han udødelig, men *Mahomed* er sandelig død.** Han bevisede derpaa af adskillige Steder udi *Alcoranen*, at *Mahomed* burte døe saa vel som alle andre Mennesker. Af disse Ord blev *Omar* tillige med all hans Anhang stilled tilfreds, og alle troede, at *Mahomed* var død, og at han ikke skulde opstaae førend paa den yderste Dag. Hvorudover de Christne, som paastaae, at *Mahomedanerne* vente paa deres Prophets Tilbagekomst paa Jorden, fare vilde; thi ingen blant dem har den Tanke meer, fra den Tid at *Omar* blev overbevised om sin Vildfarelse.

Efter at denne Uroelighed var stilled, reisede sig en anden angaaende hans Begravelse. De *Mohageriner*, det er, de som havde fuldt ham, da han flygtede fra *Mecca*, vilde, at man skulde føre det døde Legeme til samme Stad, hvor han var fød; men de *Anfarer*, det er, Indbyggerne af *Medina*, som strax havde antaget hans Lærdom, holdte for, at han burde begraves der, hvor han var død. Andre igjen paastoede, at Liget burde føres til *Jerusalem*, for der at jordes udi Propheternes Grave. Enhver af disse Partier arbeidede paa at faae sin Villie frem, og det med saadan Iver, at man truedes med indbyrdes Krig. Men *Abubeker* med sin sædvanlige Viisdom stillede ogsaa denne Storm. Han fortaalte at have hørt *Mahomed* sige, at Propheter bør begraves paa samme Sted, hvor de døe. Han befoel derfor, at man skulde bortflytte Sengen, hvorudi han var død, og at man paa samme Sted skulde grave en Grav, hvilket de andre fandte for got, og der strax lode ham begrave.

Saaledes blev *Mahomed* begraven til *Medina*, hvor han døde, og det udi hans Hustrues *Ayeshas* Kammer, og ligger der endnu udi en Jern-kiste. Over Graven er bygget et lidet *Chapell*, som hænger sammen med et af de største Templer udi samme Stad. Angaaende de Magnet-steene, som siges at holde Kisten udi Luften, da er det en raa ugrundet Fabel, som

kand henføres til anden Digt, der findes udi *Mahomeds* Historie. Det samme kand ogsaa siges om den Beretning, som findes udi *Vassæi* Spanske Historie om *Mahomeds* Død, nemlig, at hans Legeme blev opædt af Hunde; thi saaledes taler bemeldte *Autor* derom: **Mahomed havde forsikret sine Tilhængere, at han skulde opstaae paa den tredie Dag efter hans Død; hans Venner derfor vaagede over Legemet udi Forhaabning at see Spaadommen opfyldt; men saasom det stank meget, maatte de forlade det; og, da de komme tilbage, fandt de det opædt af Hunde.** Til denne Fabel er *Autor Lucas Tudensis*, hvilken *Vassæus* og andre blindt have efterfuldt; thi man er gierne lettroende i de Ting, som fortælles om eens Fiender. De Pillegrime, som komme fra *Mecca*, besøge undertiden paa Veyen *Mahomeds* Grav, og der aflegge deres Andagt, om de finde det for got: thi de ere der til efter Loven ikke forbundne, som een Deel bilder sig ind; men derom er talt paa et andet Sted.

Saaledes endtes denne merkelige Mands Liv, efter at han havde levet 63 Aar efter *Arabisk* Regning, som gjør 61 Christne Aar; thi jeg har forhen merket, at som *Araberne* regne Aaret efter Maanens Gang, saa ere de kortere end vore Aar. Han øvede sit Prophete-Embede udi 23 Aar, nemlig 13 til *Mecca* og 10 til *Medina*, og ved List og Skinhellighed blant et grovt og ulærdt Folk bragte det saa vidt, at han af en fattig Kiøbmandssvend blev en stor og mægtig Regent, og udspirede af det Herredom, han lagde Grundvold til, et Monarkie, som udi 80 Aar udstrakte sig videre end det Romerske. Det samme Monarkie stoed udi fuld Blomster 300 Aar, men det blev siden adspreded udi mange andre Riger og Herredomme, som endnu staae ved Magt, og ere de Fornemste deraf det Tyrkiske, det Persiske, og store *Mogols* Rige. I det øvrige har den *Mahomedanske* Lærdom sneget sig ind overalt, og opfyldt alle fire Verdens Deelee; thi det er ikke at beskrive, med hvilken Nidkierhed *Mahomedanerne* søge at forplante deres Lærdom, til hvilken ende de holde *Missionarier* blant Hedninger, lige saa vel som de Christne, og paa mange Steder have større Fremgang, endeel efterdi de føre et udvortes helligt Levnet, og forrette deres Gudstjeneste med stor Andagt, endeel ogsaa efterdi de tilstede en Mand at have mange Hustruer, og forarsager den sidste Post besynderlig, at mange Hedniske Konger antage heller *Mahomeds* end Christi Lov, efterdi de ingenlunde kand bevæges til at forlade deres Hustruer, og forsage de Vellyster, som den Christne Lærdom fordømmer.

Mahomed var vel skabt og behagelig at ansee. Han *affectede* at ligne *Abraham*, og vilde, at Folk skulde troe, at han var samme Patriarch liig. Han havde stor Skarpsindighed, og kunde see dybt i en Sag, besad udi en høy Grad den Konst at gjøre sig behagelig og at vinde Folks Hierter, og var det i sær denne naturlige Gave, han kunde tilskrive sin Lærdoms saavel som Magts Forfremmelse. Hans Ungdoms Tiid fremdrog han udi Ryggeløshed, fandt allene Behag udi at røve, plyndre og at udøse Blod, hvilken Levemaade var udi høyeste Mode blant *Araberne*; skiøndt hans Tilhængere paastaae, at han udi sit fierte Aar allerede var en fuldkommen Helgen. De sige, at da han en Dag løb og spillede med andre Børn, tog Engelen *Gabriel* ham til Side, aabnede hans Bryst, og udtog hans Hierte, udi hvilket han aftoede en liden sort Blodsdraabe, som var Sydens Tønder eller *fomes peccati*, og, at siden den Tiid intet syndigt var udi hans Person. Dog indfører han selv udi *Alcoranens* 48de Cap.: GUD, som giver ham Syndernes Forladelse, saavel for tilkommende som forbigangne Tiid.

Denne falske Prophet med alle hans Udyder og daarlige Lærdom er dog udi saadan hellig Anseelse blant Efterkommerne, at mange Pillegrime, efterat de have beseet hans Grav, udrive deres Øyne, foregivende, at intet andet er værdigt at beskues efter saadant herligt Syn, ja den Ærbødighed gaaer saa vit, at de tage ikke i Betænkning at give det Cameel Sted udi Himmerig, som *Mahomed* reed paa. Et selsomt Kiendemærke paa det menneskelige Kiøns urimelige Tilbøyeligheder, helst eftersom *Mahomeds* Levned var en Kiede af Laster og Udyder.

Hans tvende Hoved-Lyder vare Ærgierighed og Løstgierighed; thi der er neppe et Capitel i *Alcoranen*, som jo indeholder de Ting, som tiene til at fornøye hans Ærgierighed, eller som jo tilstaaer Mennesker fri Omgjængelse med Qvindekjøen, enten i dette eller det tilkommende Liv. Saa længe hans første Hustrue *Cadigha* levede, synes der, at han lod sig nøye med hende alleene; thi han turde maa skee ikke støde for Hovedet sin Velgiørerinde, der havde ophøyet ham fra Støvet. Men efter *Cadighæ* Død slog han sig løs, og antog en stor Mængde saavel af

Hustruer som af Medhustruer. Nogle holde for, at han havde 15, andre 21 Hustruer, hvoriblant *Abubekers* Dotter *Ayesha* var den, som han mest elskede; thi, endskiønt *Mahomed* havde hende mistænkt for en og anden liden Utroeskab, kunde han dog ikke bevæges til at skille sig ved hende; tvertimod han sammenskrev det 24 Cap. udi *Alcoranen* saavel for at forsvare hendes Ære, som for at undskylde sig selv, at han beholdt hende, og erklærer han paa Guds vegne for sine Tilhængere, at all den Snak, som er bleven udstrøet om *Ayesha*, er Løgn og Bagvaskelse, forbyder dem at tale derom, og truer alle dem, som bagvasker ærlig Qvindekjøn med timelig og evig Straf. Han giftede sig med samme *Ayesha*, da hun endda var meget ung, og lod hende oplære udi alle de Videnskaber, som da lagdes Vind paa udi Arabien, sær udi Sproget og Antiquiteter, og, som hun havde got Hoved og var lærvillig, blev hun med tiden veltalend og lærd. Hun hadede frem for andre *Ali*, efterdi han havde foreholdt *Mahomed* hendes Skrøbeligheder og alt for fri Levemaader. Og, som hun efter *Mahomed*s Død var udi stor Anseelse, hindrede hun ved sin Myndighed *Ali* at komme paa Thronen. Hun blev ligesom et Orakel for alle Muselmanner; thi man raadføre sig med hende udi de allervigtigste Sager, og, naar noget forekom udi *Mahomed* Lov, som var vanskeligt at forståe, blev hun ombedet at sige dem Lovgiverens Meening, førde derfor Navn af Prophetinde eller de Troendes Moder.

Haphsa Omars Dotter var nest *Ayesha* mest i Anseelse af *Mahomed*s Hustruer. Det er til denne *Haphsa*, som *Mahomed* gav sin Apostolats Kiste udi Forvaring, udi hvilken laae Originalerne af hans Aabenbaringer, det er, de Materialier, hvoraf han sammensmedede *Alcoranen*.

Sewda den 3die af *Mahomed*s Hustruer, var den, som han mindst elskede; thi han havde i sinde at forskyde hende. Men hun ved sin Føyelighed og Ydmyghed bøyede *Mahomed*s Hierte, at han stod fra saadant Forsæt, sær, eftersom hun foregav sig at ville alleene nøyes med den Ære at føre Navn af *Mahomed*s Hustrue, og ikke forlange at søge Seng med ham, men overlade sin Nat, naar Ordenen tilfaldt hende, til en anden. Den Kierlighed *Mahomed* bar til *Ayesha*, hvilken han derved oftere kunde betiene, drev ham til at imodtage det Tilbud; og forblev saaledes *Sewda* stedse *Mahomed*s Hustrue, saa længe som han levede.

Den 4de, nemlig *Zainab* var tilforn gift med *Zeid*. *Mahomed*s frigivne Slave, hvorom tilforn er talt. Udi denne *Zainab* forelskede *Mahomed* sig udi sin høye Alder. Den Forargelse, som saadan ublu Kierlighed kunde foraarsage blant hans Tilhængere, holdt ham nogen Tiid tilbage, men han kunde ikke overvinde sin kiødelige Begierlighed, tvang derfor bemeldte *Zeid* at forskyde sin Hustrue, paa det han kunde tage hende igien. Denne Gierning blev ilde omtalt, og fandtes der de, som sagde: er det en Guds Prophet, som for at mætte sine kiødelige Vellyster, undseer sig ikke at give saadan Forargelse. Men det kostede *Mahomed* intet at faae et nyt Himmel-Brev, og at erholde Guds Samtykke, saavel til denne, som alle andre onde Gierninger, skiøndt de stridede mod hans egen Lærdom. Her kom da for Lyset det 33 Capitel af *Alcoranen*, kaldet Kietteriers Capitel, hvorudi Gud erklærer, at han har gived *Zainab* til sin Prophet, og undet ham Frihed at føre sig hende til Nytte, ligesom han best kunde; ja det som meere er. Gud taler ham haardt til formedelst hans alt for store Kydskhed, og bebreider ham hans Undseelse, at han af Frygt at mishage Folket, undholdt sig fra at tage en Hustru, som Gud havde gived ham, ligesom han frygtede meer Mennesker end Gud. Men denne Digt udslettede dog ikke de onde Tanker man havde fatted om ham. Ja der findes endnu de iblant *Mahomedanerne*, der ingen Farve tør satte paa denne Gierning, men understaae sig at sige, at han syndede derudi. Men *Zainab* førde sig denne Fabel til Nytte, og brugte den til at byde de andre *Mahomed*s Hustruer Trods, foregivende, at de alle burde vige for hende, thi de vare blevne hans Hustruer formedelst deres Slegt og Byrd, da derimod hun var given ham til Ægtefelle af GUD, som boer over de 7 Himle.

Foruden disse og mange andre Hustruer, hvorom Historien lidt eller intet taler, havde *Mahomed* adskillige Medhustruer, blant hvilke den meest bekjendte var en Ægyptisk ung Pige, som var fød Christen af den *Jacobitiske Sect*. En Ægyptiske Statholder, for at vinde *Mahomed*s Venskab, saasom han kiendte *Mahomed*s Løsagtighed, havde foræred ham samme Pige. Han optændtes strax af Kierlighed til hende; men den Omgjengelse, han havde med hende, var hemmelig, for ikke at støde sine Hustruer for Hovedet. Men *Ayesha* og *Haphsa* fik ikke alleene

Nys om denne nye Kierlighed; men endogsaa troffe *Mahomed* paa friske Gierninger, og gik det da løs paa Bebrejdelser og haarde Ord, hvilke forvirrede *Mahomed* saaledes, at han ved Eed forbandt sig, ingen Omgjengelse at have med hende, med de Vilkor, at de vilde tie med ham, og ikke gjøre denne Gierning kundbar, eftersom den kunde foraarsage Forargelse blant hans Tilhængere. Hans Hustruer modtog disse Vilkor, tilgave ham sin Utroeskab, og duldte Sagen. Men *Mahomed*s Kierlighed var sterkere end hans eedlige Forpligtelse. Han faldt udi forrige Forseelse, og blev greben anden gang af hans Hustruer igien, hvilke nu med bittre Ord bebreidede ham baade Menederie og Ukydskhed, ja forlode ham, og begav sig enhver til sin Faders Huus. Dette rygtedes over alt, og opvakte stor Eftertale, hvorudover *Mahomed* efter Sædvane, for ogsaa at sette Farve paa denne Gierning, lod komme for Lyset det 66 Capitel af *Alcoranen*, kaldet det Capitel om Forbud, hvorudi han forestiller GUD tilladende, saa vel *Mahomed*, som alle andre *Musulmanner* at ligge hos deres Piger, saa ofte som dem lystede, mod deres Hustruers Villie. De første Ord af samme Capitel er disse: **O Prophet! hvi forbyder du det, som GUD tillader, alleene for at behage dine Hustruer? GUD har jo tilladt dig at ligge hos dine Tjenestepiger.** Af alle *Mahomed*s Love har ingen staaed hans Tilhængere bedre an end denne, og har det siden været en vedtagen Skik blant dem at holde saa mange Slavinder, som de have Midler til at Kiøbe og underholde, og ere de Børn, som fødes af saadanne, agtede lige saa lovlige, som de der avles af deres retmessige Hustruer. Den Tyrkiske Keiser, som gifter sig aldrig, holder ikke uden saadanne Slavinder, alle paa en lige Fod, alleene de som bringe Prindser til Verden, blive bærede med den Titel af *Sultaninder*, det er at sige Dronninger. *Ayesha* og *Haphsa*, da de merkede, hvorledes Sagen faldt ud, at denne nye Lov fandt Bifald, og at *Mahomed* truede dem med skilsmisse, arbeidede de paa Forlig, og underkastede sig gandske *Mahomed*s Villie. Han laae derfor hos sin Tienestepige *Maria*, saa ofte som han lystede; og avlede med hende en Søn kaldet *Abraham*.

Mahomedanerne for at sætte Farve paa *Mahomed*s Løstgighed, foregive, at han holdt saa mange Hustruer, for at avle Propheter. Men alle disse mange Hustruer bragte ham hverken Prophet eller Prophetinde til Verden. Af de 6 Børn han avlede med sin første Hustrue *Cadigha*, overlevede ham ingen uden den navnkundige *Fatima*, som blev gift med *Ali*, hvorom tilforn er talt. Det er besynderligt at merke, at *Mahomed*s Løstgighed tog til med Alderen, og at han berømmes af at have haft 40 Mænds Kræfter udi *veneriske* Sager, saa at han i en Time kunde fornøye 11 Hustruer, som han paa eengang havde. Vel er sandt, at han undertiden udgav Love mod kiødelige Vellyster, men han undtog sig alletider selv; for Exempel, han vilde 1) ikke tilstede nogen anden at holde meer end 4 Hustruer, men forbeholdt sig selv Frihed at tage saa mange, som ham lystede. 2) Alle andre vare forbundne at holde deres Hustruer udi lige Agt og Ære; dersom en af dem fandt sig mindre agted end en anden, havde hun Magt at besværges sig derover for Dommeren, som efter Loven tvang Manden at gjøre den klagende Hustrue ret og skiel. Men *Mahomed* selv havde Frihed at handle med sine Hustruer efter eget Velbehag. 3) Udi det 4de Capitel af *Alcoranen* kaldet det Capitel om Qvindekjøn forbyder han alle *Musulmanner* at gifte sig med deres Mødre, Stefmødre, Søstre, Broderdøttre, og med Qvinder, som vare i Ægteskab med andre Mænd; men udi det 33 Capitel af samme *Alcoran* befrier han sig selv fra samme Lov: et Tegn til en overvettes Begierlighed, hvilken han frygtede, ikke kunde mættes, med mindre at Qvindekjøn, endogsaa udi de forbudne Leed, var ham til Tieneste. Han indfører Gud i *Alcoranen* talende saaledes derom: **O Prophet! Jeg tilsteder dig Magt over dine Hustruer, og tillader dig at ægte, hvem dig lyster af dine Blodsforvandre; men saadan Bevilning strækker sig til ingen anden.** Det er at sige: ingen maa bedrive Blodskam uden Propheten alleene. Saa at man kand sige: ligesom han var Prophet, saa fik han *Privilegium* til, og at saadant *Privilegium* var saadan Prophet værd. Naar man veed dette om *Mahomed*, at han undseer sig ikke at gjøre GUD *Autor* til saadant *Privilegium*, kand man ogsaa letteligen troe det, som en lærd *Mahomedaner* fortæller, nemlig, at *Mahomed* vidnede, at Engelen *Gabriel* tilrede ham en Spise, hvoraf han fik saadanne Kræfter, at han kunde befordre 40 Fruentimmer paa een gang. Man maa forundre sig over, at *Mahomed*s Lærdom er saa haard mod Qvindekjøn, efterdi han selv var saa stor Elsker deraf, i sær, efterdi hans elskelige Hustrue *Ayesha* regierede alle gejstlige Sager efter hans Død, og kunde forklare *Alcoranen*, ligesom hende lystede. Det er en vanskelig Knude at løse, uden man vil sige, at just derfor Qvindekjøn blev udelukt af Paradiis, efterdi *Ayesha* vilde være der alleene, saasom hvert Kjøn hader sig selv.

Men at løse Knuden paa den Maade er meer artigt end grundigt.

Saa løsagtig, som *Mahomed* var, saa mistænkelig var han ogsaa mod de Qvinder han elskede, hvorudover han foregav, at hans Hustruers Utroeskab var strafværdigere end andres. Og, naar nogen af hans Tilhængere kom ofte udi hans Huus, og taledede med een og anden af hans Hustruer, blev han derover saa uroelig, at han lod indføre udi *Alcoranen*, at ingen maatte gaae ind udi Prophetens Huus uden Tilladelse, og naar nogen var buden til Giest af ham, skulde han strax efter Maaltid gaae bort, uden at fordrive Tiden med hans Hustruer; og, omendskiøndt Propheten selv undsaae sig ved at vise dem Dørren, saa undsaae GUD sig ikke ved at sige dem Sanden. Udi samme Capitel forbyder han sine Hustruer at tale med Mands Personer, uden med bedekte Ansigter. Og, saasom han var saa mistænkelig, siges der, at han udgav en Lov, hvorved tillodes en Mand at slaae sin Hustrue, hvilken Lov han ogsaa selv efterfulgte. Men som nogle af hans Tilhængere forargede sig derover, holdende for, at det var aldeles ikke Prophetisk at prygle sin Hustrue, ophittede han en *Distinction*, som ingen steds kunde have haft Virkning, uden blant taabelige Araber, nemlig: **Jeg slaaer ikke min Hustrue, saa vit som hun er min Hustrue, men saa vit som hun er en slem Qvinde.**

Af disse Historier sees da, at *Mahomed*s Hoved-Passioner vare Ærgierighed og Løsagtighed, og er fast den heele *Alcoran* grundet derpaa; thi det meste er skrevet ved Leilighed, for at sette Farve paa een og anden ond Gierning, som flyder af de samme tvende Lyder. Heraf kommer det, at *Alcoranen* siger sig saa ofte selv imod, og at den heele *Mahomedanske* Lærdom er en Kiede af *Contradictioner*. Udi Begyndelsen havde han meer Godhed for Jøder, end for Christne, hvorfor han grundede sine Love meere paa Jødisk end Christen Lærdom; men siden, da han blev vreed paa Jøderne, grundede han sine Aabenbaringer meer paa Christne Love. Der er kommet for Lyset et Arabisk Skrift under den Titel af en gammel *Capitulation* med de Christne, hvilken *Ricaud*, *Salmasius* og *Hinkelman* holder for at være rigtig, men andre at være opdiget.

Der findes mange, som i Betragtning af de selsomme Ting, som findes udi den *Mahomedanske* Lærdom, holde *Mahomed* heller for en Drømmer, der troede selv hvad han lærerede, end for en Bedrager. *Monsr. Bayle* er dog ikke af den Meening; thi han siger: En Mand, som havde troet lang Tid, at GUD havde skikket ham en Engel for at aabenbare ham den rette Religion, kunde ikke andet end bringes af sine Drømme, naar han saa, at han ikke kunde bekræfte sit Kald ved Jertegn; thi, da *Koreischiterne* bøde sig til at antage hans Lærdom, naar han bevisede den ved Jertegn, dristede han sig ikke til at give nogen Forsikring derom, sigende, enten, at Mirakler vare ikke nødige, eller visende dem til *Alcoranens* Ypperlighed; hvilken Opførsel kommer meer overeens med en Bedrager end med en Drømmer eller gall Mand. Men man kand sige, at en *Fanaticus* er ikke let at bringe af Vildfarelse, og hvo som tvivler derom, kand kun læse Vederdøbernes og andre Svermeres Historier, saa det endnu udi mine Tanker kand være et *Problema* om den store Arabiske Prophet var en Bedrager eller en Mand af en forvirred Hierne. Jeg tilstaaer gierne, at der fortælles visse Historier om *Mahomed*, som vise, at han heller var en Bedrager, end en Drømmer; thi der siges, at han vænnede en Due til at æde Korn af sine Øren, og bildte sine Tilhængere ind, at den hellig Aand udi en Dues Lignelse viftede ham udi Ørene: iligemaade, at, da hans Haandskriver *Abdalla* vilde aabenbare Prophetens Bedragerie, lod han ham indebrænde udi hans Huus og foregive, at Ilden var falden ned af Himmelen for at straffe samme *Abdalla*, efterdi han vilde forfalske *Alcoranen*: item, at han lod sætte een af sine Tienere ned udi en tom Brynd, nær ved den alfare Vey, paa det han skulde udraabe disse Ord; naar *Mahomed* gik forbi, geleided af en stor Mængde Folk: ***Mahomed* er den GUDS Elskelige.** Men paa det at saadant Bedragerie ikke skulde aabenbares, bød han strax sine Folk at fylde Brynden med Steen, foregivende, han vilde lade bygge et Tempel paa samme Sted. Jeg siger, at disse Historier kunde nok bevise, at *Mahomed* var en Bedrager, hvis man var forsikred om, at de vare sandfærdige. Den lærde Engelænder *Pocock*, da han fandt det Eventyr om Duen udi *Grotii* Skrift *de Veritate Relig. Christ.* spurdte han ham, hvor han havde seet den Historie, som ikke findes hos nogen Arabiske Skribent. Hvortil *Grotius* svarede, at han havde læset den udi nogle Christne Skrifter. Hvorudover man seer, at af disse Historier Tvistigheden ikke kand hæves. Jeg beskylder dog ingen for Vildfarelse, der holder ham for Bedrager; tvert imod, jeg

giver ham selv den Titel; jeg bekiender alleene, at det meste, som antegnes om hans Opførsel og Lærdom, synes at være Foster af en forvirred Hierne.

Dette maa være nok taled om *Mahomed's* Person, hvilken Historien udviser at have været en meget ulærd Mand, der ikke ringeste Kundskab haver haft om geistlige og verdslige Historier. Hvorudover han med saa stor Fliid søgte at undgaae *Disputer*, paa det hans tykke Vankundighed ikke skulde røbes. 2.) En vellystig og løsagtig Mand, som sees af hans mange Elskover, over hvilke hans Tilhængere selv forargede sig, og 3.) en hadefuld og hevn gierig Mand, der aldrig tilgav nogen sin Brøde. Hvad Lærdommen er angaaende, da, omendskiøndt adskillige barmhjertige Christne, blant hvilke *Gottfried Arnhold*, og den lærde *Reland* have søgt at sette Farve derpaa, holdende for, at *Alcoranen* ikke altid maa forklares efter Bogstaven, men *allegorice*, iligemaade, at de Christne have opdigted adskillige Ting, som ikke findes udi den *Mahomedanske* Troes Bekiendelse, saa kand man dog sige, at der ere faa slige urimelige Bøger til i Verden, som *Alcoranen*. *Monsr. Reland* har udi sit Skrift om *Mahomed's* Lærdom anførdt den *Mahomedanske* Troes Bekiendelse, og deraf vil viise, at intet derudi skrider mod den sunde *Morale*, og bestaaer samme Bekiendelse af efterfølgende Artikler.

Den første Artikel handler om GUDS Væsen, hvor GUD beskrives, som Verdens skaber og Regent, der har af intet dannet alting, som ingen har avlet, ey heller er avlet af nogen.

Den anden handler om *Mahomed* og hans Bog. Den eene forestilles, som Guds Apostel, og den anden, som en Bog, ved hvilken GUD har afskaffed forrige Love.

Den tredie handler om GUDs Forsyn, at GUD styrer og regierer alle skabte Ting, de gode med de onde. Angaaende *Prædestinationen*, da troes den saa sterkt, som udi nogen *Sect*. Dog holder man for, at ingen maa tale derom, med mindre han er vel øved udi *Alcoranens* Læsning, og udi *Sonnah*, som er deres mundtlige Lov.

Den fjerde angaaer Begravelser. Der holdes for, at tvende Engle stille sig ved den Dødes Grav, og gjøre ham efterfølgende Spørmaal: **Hvo har været din Gud? hvo har været din Prophet? hvor har din Kebla været, det er, til hvilken Sted har du henvendte dit Ansigt, naar du har gjort dine Bønner?** Den, som svarer vel til disse Spørmaal, finder strax et klart Lys skinnende udi sin Grav; men den, som svarer ikke ret, bliver indvikled udi Mørkhed, indtil Dommens Dag.

Den femte handler om alletings Undergang, naar Engelen *Israfil* blæser udi sin Trompett.

Den siette, om Opstandelsen, som vil bestaae derudi, at GUD først vil opvække Dødens Engel, og siden alle Menneskers Siæle, som han vil foreene med Legemerne igjen.

Den syvende, om Dommens Dag, da GUD tillige med *Mahomed* vil dømme hvert Menneske efter dets Fortjeneste.

Den ottende, sigter til *Mahomed's* Forbønner. Saadanne Forbønner holdes for at være to slags. De første, som skal skee paa Dommens Dag, hvor alle Troende ladende see Anger og Ruelse over deres bedrevne Synder, skal ved *Mahomed's* Forbøn indlades udi Paradis; dog skal det være saadanne, som have øved fleere gode end onde Gierninger. Det andet slags Forbønner, som komme sildere, skal gøres for tvende art Mennesker, 1.) for dem, hvis gode og onde Gierninger ere udi lige Vægt, og som efter Dommen have været henvisede til et Sted imellem Himmel og Helvede. 2.) For dem, hvis onde Gierninger overgaae de gode, thi det er at merke, at ingen *Musulman*, det er, en troende *Mahomedan* kand komme udi ævig Fordømmelse, men deres Helvede skal kun være, som de *Roman-Catholskes* Skiersild, saa at udi denne Lærdom er en vis slags *Originismus*.

Den niende og tiende Artikel handler om Menneskets Gierninger, hvordan de paa Dommens Dag blive lagde paa Veyeskaaler, for at see, hvilke ere vigtigste, enten de gode eller de onde.

De, hvis Gierninger holde Vægten lige, blive henviisede til et tredie Sted imellem Himmel og Helvede, hvor de forblive, indtil *Mahomed* med sin anden Forbøn løser dem ud.

Den elfte handler om den lange Broe, som udi Længden overgaaer heele Verden, men udi Bredden er saa subtil som Spindelvævtraad. Derover skal de Retfærdige *passere* som en Liunild; men de Ugudelige skal anvende nogle 100 Aar derpaa, og omsider falde ned udi Helvede.

Den tolfte beskriver Himmerige meget prægtig, og endelig den 13de afmaler Helvede med en forskrækkelig Farve; og er dette Summen af den *Mahomedanske* Troes Bekiendelse, hvilken *Mons. Reland* fremfører til Beviis paa, at den Lærdom er ikke saa slem, som den afmales af de Christne, hvilke have antegned adskillige Meeninger, som ere falske og opdigtede, og som med Spot og Latter læses af Mahomedaner. Men denne grundlærde Mand maa sige saa meget, som han lyster, til den Mahomedanske Lærdoms Forsvar, saa behøver man kun at læse *Alcoranen*, for at blive langt anderledes overbevised, nemlig, at det meste, som derud, indholdes, er Foster af en Drømmers og forvirred Mands Hierne. Dog, saasom der er ingen Religion i Verden saa daarlig, at der jo derud, findes ogsaa noget got, saa findes der besynderlig 3 Lærdoms Puncter, som ere meget gode, og som Mahomedanerne efterleve med saadan Iver, at de derudi gjøre de Christne tilskamme. Den første er deres Almisser, som besynderlig bestaae udi Hospitalers skiftelser; thi det er kun alleene udi de Mahomedanske Lande, hvor alle slags fremmede finde fri Huus og Opvartning allevegne paa deres Reiser udi de saa kaldte *Caravanserais*, som ere stiftede, saavel af Konger og Førster, som af andægtige Undersaatter, reisende Folk til Husværelse. Den anden Post er angaaende den Religions Frihed, som gives alle andre *Secter*; thi enhver, hvad Troe han end bekiender, boer tryggelig og sikker udi de *Mahomedanske* Lande, naar han alleene betaler en liden aarlig skat, efter *Mahomed*s Anordning. Heraf kommer det, at mange betrængte Christne flygte fra Roman-Catholske Lande, hvor det holdes for en Dyd at steyle og brænde Folk, alleene, efterdi de ikke vil troe de Ting, som de ikke kand begribe, til de *Mahomedanske*, hvor de have Religions fri Øvelse.

Den tredie Punct bestaaer udi deres Bønner, hvilke gjøres paa visse Tider om Dagen, og det med en ubestridelig Andagt, saa at en *Mahomedaner*, skiøndt han seer sit Huus udi Brand eller færdig til at plyndres, bevæges han ikke af Stedet, førend hans Bøn er til Ende. Og er det sandelig udi den Post, hvorudi de Christne mest gøres til Skamme; thi de fleeste af dem bede ikke uden ved Leilighed, naar de intet andet have at bestille: gemeene Folk syng og læse vel ofte, og maa skee meer end *Mahomedanerne*, men frembære ikke deres Bønner med den *Ærbødighed*, som disse sidste. En *Mahomedaner*, naar han vil bede, sætter alle verdslige Tanker til Side, og staaer lige som henrykt udi sin Andagt. En Christen Haandverksmand derimod stiller sig ind for GUD med sit Verktøy under Armen: en Skomager synger Davids Poenitentze-Psalmer med en Syl udi Haanden; en Skrædder med en Sax; en Timmermand med en Øxe, og en Snedker med en Høvl. Om saadan Andagt er GUD behagelig eller ey, skal jeg ikke kunde sige. Vist nok er det, at en Konge vilde tage det unaadigt, om en Undersaat kom frem med en *Supplic* udi saadan skikkelse: om, for Exempel, en Snedker tilbad sig en Konges Naade, og tilligemed en Skrubhøvl udi Haanden jevnede en Planke. Jeg vil ikke tale om, at mangan Skrædder intonerer: **Jeg vil din Priis udsiunge**, og tilligemed gjør et falskt Snitt, og klipper sin Neste en Alen til kort. Jeg understaaer mig ikke at sige, at saadan Andagt er syndig, saasom de slags Bedemaader ere overalt brugelige udi Christendommen. Dette alleene drister jeg mig til at paastaae, at, naar man vil tale med GUD, bør det skee med all muelig *Ærbødighed*. Til Slutning kand man gjøre imellem Christum og *Mahomed* saadan Lignelse. Christus er forud spaaed af mange Propheter, *Mahomed* af ingen. Christus efter sine egne Fjenders Tilstaaelse gjorde mange Mirakler; *Mahomed* efter egen Bekiendelse gjorde ingen. Christus har forudsagt mange Ting, som ere siden fuldbyrdede; *Mahomed* har intet forudspaaet. Christus har erklæret, at hans Rige er ikke af denne Verden; *Mahomed* banede sig Vey med Sværd til et verdsligt Kongerige. Christus prædikede Kaars og Gienvordighed for sine Tilhængere; *Mahomed* lovede dem verdslig *Ære* og Høyhed. Christi Paradis er aandelig; *Mahomed* kiødelig. Christus befaler Folk at randsage hans Ord; *Mahomed* holder sine Tilhængere udi tyk Vankundighed. Christi Lærdom er forplanted ved Martyrdom og Lidelse; *Mahomed*s ved Sværd. Christus er opvakt fra

de Døde; *Mahomed* Grav og Liigkiste sees endnu udi *Medina*. En Christen derfor har utallige Beviisligheder, endogsaa af egne Fjenders Skrifter til sin Troes Rigtighed; da derimod en *Mahomedaner* kand ikke give andet end et *Pythagoræisk* [græsk tekst indsættes senere], det er, *Mahomed* har saa sagt det.

Det eeneste, som en *Mahomedaner* har at raabe paa, er *Alcoranens* Stil, som er et Munster for Veltalenhed udi det Arabiske Sprog. Men enten har *Mahomed* skrevet *Alcoranen* selv, eller han har ladet den smede for sig af andre; har han ladet smede for sig, saa falder denne Beviislighed af sig selv; og har han selv skrevet den, saa er det underligt, at han aldrig vidste at gjøre rede for dens Indhold, men flygtede for alle dem, der gjorde ham Spørsmaal, og forlangede Forklaring over hans Lærdom.

De andre *Argumenter*, som skræbes sammen, for at bevise hans Prophete-Embede, ere saa elendige, at de intet Svar behøve. Bemeldte *Argumenter* ere efterfølgende. Der staaer udi 5te Mosis B. Cap. 33. v. 2. **HErren er kommen fra Sinai, og er reised sig op fra Sehir. Han har skinnet for dem af det Bierg Pharan.** Her forstaae de ved *Sinai* Mosis Lov, som blev given paa samme Bierg, ved *Sehir* Christi Evangelium; thi de sige, at *Sehir* ere de Bierge, hvor Christus først aabenbarede sig, og endelig ved *Pharan*, som skal være Bierge ved *Mecca*. *Mahomed*s Ankomst. Men de løbe gale udi Landkortet; thi *Pharan* er en Sted udi den steenagtige Arabien over 500 Miile fra *Mecca*. De Udørkener, som strekke sig fra samme Stad indtil Jødeland, kaldes udi den hellige Skrift *Pharans* Ørk, og Biergene, som der ere *Pharans* Bierge, hvor Moses nyelig for sin Død atter opregnede Loven for Israels Børn.

Den anden Beviislighed er af samme Surdey. Der staaer udi Psalmen den 50. v. 2. GUD har ladet sit Lys skinne fra *Sion*; og udi den Syriske Oversættelse: GUD har ladet see fra *Sion* en hærlig Krone. Det Ord herlig eller ypperlig heder udi de Arabiske Oversættelser *Mahmudan*, hvorudover *Mahomedanerne* have gjort *Mahmudan* til *Mahomed*, og læse dette Psalmens Sprog saaledes: GUD har viset fra *Sion* *Mahomed*s Krone.

Hos *Esaiam* Cap. 21. v. 7. findes disse Ord: Og han saa en Vogn og tvende Ryttere, en Vogn trækket af Esler, og en anden Vogn trækket af Cameeler. Udi den gamle latinske Oversættelse lyde Ordene saaledes: og han saa en Vogn og tvende Ryttere, een siddende paa et Esel, en anden paa en Cameel. Her ved den Person siddende paa et Esel forstaaer de Christum, efterdi han kom ridende til Jerusalem paa et Esel, og ved den anden Person, som sidder paa en Cameel, forstaaer de *Mahomed*, efterdi han pleyede alletider at ride paa en Cameel.

Udi Johannis Evangelio Cap. 16. v. 7. taler Christus saaledes til sine Disciple: **Det er Eder nyttigt, at jeg gaaer bort; thi dersom jeg ikke gaaer bort, da skal Trøsteren ikke komme til Eder; men, hvis jeg gaaer bort, vil jeg skikke ham til Eder.** Her paastaaer *Mahomedanerne*, at ved Trøsteren betegnes *Mahomed*. Hvorudover een af de Titler, som de give ham, er Trøsteren. De sige ogsaa, at *Mahomed*s Navn udtrykkelig udi samme Vers har været indført, saa vel som udi adskillige andre Skriftens Steder, men at de Christne af Ondskab have kradset dem ud. De skamme sig ogsaa ikke, at udgive for vist, at der udi Paris er et Udskrift af Evangelio, hvorudi *Mahomed*s Navn ofte findes. *Mahomed* selv udi det 61 Cap. af *Alcoranen*, kaldet det Capitel om Feltslag, siger: **Erindrer Eder, at JESUS Mariae Søn taler saaledes til Israels Børn: jeg er GUDs Sendebud. Han har skikket mig for at bekræfte det gamle Testamente, og for at lade Eder vide, at efter mig skal komme en Prophet, hvis Navn skal være Mahomed.** Disse Beviisligheder ere saa elendige, at jeg troer neppe nogen har villet spille Tid paa at giendrive dem. Saa derfor de *Mahomedaner* gøre ikke ilde, som alt saadant forbigaae, og holde sig alleene til den store Fremgang, den *Mahomedanske* Lærdom har haft over heele Verden, skjønt det samme beviiser ikke meer *Mahomed*s guddommelige *Apostolat*, end andre Seyervindinger udi *Asien* kand gottgjøre, at *Confusius*, *Zoroaster*, *Cingiskan* og andre vare GUDs Propheter, sær, naar man veed, udi hvilken elendig Tilstand Christendommen var paa de Tider, item, paa hvilke svage Fødder det Romerske Kejsersdom stod, hvilket blev *Mahomed* til Bytte udi Østen, ligesom Gother, Vender, Longobarder udi Vesten og Norden.

Man maae meere undre sig over, at denne selsomme Religion har kundet staae saa længe ved Magt. Saadant kand blant mange Aarsager, som paa et andet Sted er omtalte, besynderligen tilskrives dette, at de tilstede andre Religioners fri Øvelse; da derimod de *Roman-Catholske* tvinge Folks Samvittigheder, hvilket har givet *Monsr. Bayle* anledning til et artigt Indfald: *Mahomedanerne*, siger han, ere efter deres Lov forbundne til at forplante Religionen med Sværd, men herske dog ikke over Samvittigheder. De Christne derimod ere efter Evangelium alleene forbundne til at prædike, men forplante dog Troen med Sværd og Ild. Hvorudover denne sidste hellige Troe tager ligesaa meget af, som den daarlige *Mahomedanske* tager til, hvilket vilde skee tvertimod, hvis de Christne og *Mahomedaner* begge levede efter deres Troe.

Sammenligning.

Man seer af disse tvende Propheters Historier, at de havde meget tilfelles med hinanden. Ingen af dem ophittede gandske nye Religioner, men af mange gamle, som de sammenstøbte, smedede deres Lærdom sammen: *Zoroaster* formerede sit *Systema* ved at sammensmelte Jødernes skikke og Love med den gamle *Magiske* Lærdom; og *Mahomed*s *Alcoran* er en Blanding af de Christnes og Jødernes Religion. Begge foregave at have taled personligen med GUD omringed af en stor Ild og Lue; begge levede ogsaa længe udi Udørkener, for at erhverve des større Navn af Hellighed. Begge stiftede Religioner, som have floreered udi mange 100 Aar. Begge vare ogsaa store Hyklere, og dristige. Den Forskiel, som gøres imellem dem, er, at den eene var lige saa lærd, som den anden vankundig; thi *Zoroaster* var den største *Philosophus* i sin Tid, da derimod *Mahomed* kunde hverken læse eller skrive, og dog gik den sidste lige saa sterkt fort med sin Vankundighed, som den første ved sin Lærdom. Et klart Beviis, at der behøves ikke stor Konst til at sette det menneskelige Kiøn Voxnæse paa; thi man kand sige, at ligesom *Zoroastris* Lærdom, naar man undtager den, som os er given udi det gamle og nye Testamentes Bøger, er af alle *Secters* grundigst overlagt og mest overensstemmende med den sunde Fornuft; saa er derimod *Mahomed*s *Theologie* den urimeligste, som fast nogen Tid er lærdt paa Jorden. Den første byder Mennesket at bruge Forstanden; den anden byder at skille sig ved all menneskelig Fornuft. *Zoroaster* synes at have udarbejdet et vel sammenhængende *Systema*, og derfor undslog sig ikke for Religions Dispyter; *Mahomed* derimod fordømte en Ting i Dag, som han havde befaled i Gaar, og, naar saadant blev ham bebreided, sagde han, at GUD havde betænkt sig igien, og med stor Flid undslog sig for at *disputere* om en Religion, som han ingen reede kunde gjøre til: hvorudover, saasom den første overtalede *Persianerne* til at antage sin Lærdom, saa pryglede den sidste *Araberne* til sin Religion. Men hvad som studsede den førstes Lærdom, var, at han havde at bestille med skarpsindige og studerede Folk, som vilde vide reede til en Ting, førend de troede den; da derimod den sidste prædikede for vankundige *Araber*, hvilke lode sig bevæge til at troe, at Hvit var Sort, naar Propheten ikkun svor paa, at det var sandt. Det eeneste, som synes med Fornuft at være overlagt af *Mahomed*, var, at han vidste at lempe sig efter *Arabernes* Tilbøyeligheder, og at love dem udi det andet Liv mange smukke Piger at forlyste sig med, efterdi de besynderlige vare hengivne til Letfærdighed, item, overflødig Mad og end meere Drikke, efterdi de vare store Fraadsere og end større Drankere. I det øvrige er dette heele *Systema* saa urimeligt og forstyrred, at ingen uden *Araberne* paa de Tider havde kunnet faae det i Hovedet. Kort at sige, naar man betragter *Zoroastris* Lærdom, kand man sige, at han har været den spidsfindigste Bedrager og den farligste Mand, der nogen Tid har været paa Jorden til at forføre det menneskelige Kiøn. Tvertimod, naar man læser *Alcoranen*, kand man staae i Tvivlsmaal, hvad Dom man skal falde over *Mahomed*, enten han var en Bedrager eller en Drømmer, enten han digtede Lærdommen for at bedrage andre, eller han troende den selv, enten han meer gav sig ud for at være Prophet, eller han bildte sig selv ind at være GUDs Apostel. Saadanne Oprindelser have disse tvende store *Secter*, nemlig Ilddyrkere og *Mahomedaner*, hvoraf de første endnu findes udi *Persien* og *Indien* efter nogle 1.000 Aars Forløb, og de sidste endnu herske over den største og mægtigste Deel af Jorden.

Tekstgrundlag: »*Samlede Skrifter*«. Frakturteksten her er OCR-behandlet. Der kan være fortolkningsfejl i teksten.

Falder du over én, er du velkommen til at sende en [mail](#).

Denne udgave må bruges til privat, men ikke til kommerciel brug. Der skal i givet fald henvises til: <http://bjoerna.dk> eller til denne sides adresse.

BA's Holberg-sider

Ludvig Holberg: [ABRACADABRA](#): DIGITAL HOLBERG: de Holberg-sider der er listet på *Open Directory Project*, men opdelt i emnegrupper | [Holberg tekster](#) på nettet | [Holberg's breve](#) | Billeskov Jansen's udgave af: [Værker i tolv bind](#) (indholdsfortegnelsen) | [Litteraturliste](#) | **Kanon Holberg: [Hvorfor ham?](#)**

Teater: [Holberg-teater i Kalundborg](#) | [Holberg i Korsør](#) | [Krabasken i Kalundborg](#) | [Niels Klim i Kalundborg](#)

Heltehistorier: [Digitale Heltehistorier](#) | [Dobbelthistorien om Ziska og Skanderbeg](#) | [Holberg om Muhammed](#) | [Manuskriptet til Heltehistorier](#) | In English: [Holberg on Scanderbeg](#).

Filosofi: [Et åbent sind. En bog om Holberg's tænkning](#) | [Holberg som filosof](#) | Teodicé-problemet: [Den Gode Gud og Alverdens Ondskab](#)

Naturretten. Retsforhold: [Digital Naturret](#) | [Holberg og Bierne](#) | [Holberg, Naturretten og juristerne](#) (Ditlev Tamm i Kalundborg) | [Hugo Grotius](#) | [Deres velfortjente straf](#) (udstilling i Kalundborg) | [Samfundets natside på Holberg's tid](#) (om Tyge Krogh: »*Det store natmandskomplot*«) | [Mester Gert Westphaler](#) (og lidt om duellen i Ermelunden)

Personer: [Holberg's konger](#) (Frederik IV, Christian VI og Frederik V) | Holberg's ven, medaljøren [Mikkel Røg](#) | Holberg's uven, juristen og historikeren [Andreas Hojer](#) | [Holberg hos Marie Grubbe](#) i Borrehuset ved Grønsund: Holberg's epistel 89; uddrag fra H.C. Andersen's »*Hønse-Grethes Familie*« og fra J.P. Jacobsen's »*Fru Marie Grubbe*« | [Africanus og Gynter fra Havrebjerg](#)

Steder: [Sorø](#) | [Tersløsegård](#): Holberg's gods ved Sorø | **Billeder:** Maleren [Wilhelm Marstrand](#): [Udstilling](#)

Sprog: [Sprog og typografi](#) hos Holberg | **Udgivere og forskere:** [Carl S. Petersen](#) - [F.J. Billeskov Jansen](#) - [Thomas Bredsdorff](#) (Holberg-medaljen 2005)

Digitalisering: [Ind i Holbergs fjerde århundrede. Kommentar](#) (om digitalisering af Holberg) | [Digitale Heltehistorier](#)

Du kan åbne linkene så de fremkommer i **denne ramme** - eller så de fremkommer i et **nyt vindue**; brug *højreklik* til at vælge.

Denne rammes adresse: <http://bjoerna.dk/Holberg/links.htm> | Udgiver: [Kultursociolog Bjørn Andersen](#)